

Novembar

DOGAĐAJI OPSTEG KARAKTERA

- 1. novembar*
- U Beogradu, po naređenju VS NOV i POJ. formirana Gardijska NO brigada.
 - VŠ NOV i POJ naredio GS NOV i PO za Hrvatsku da operacijama širih razmera spreči povlačenje nemačkih snaga iz Dalmacije i da se sa GS NOV i PO za Sloveniju organizuje pravovremeno uzajamno obaveštavanje o pokretima i radu neprijatelja.
 - VS NOV i POJ depešom naredio Velimiru Stojniću, šefu vojne misije NOV i POJ pri VS NOV i PO Albanije, da izveštava o akcijama albanskih partizanskih jedinica.
- 2. novembar*
- Admiral Morgan, komandant savezničkih pomorskih snaga za Jadran i Jonsko more, stigao U Split radi prikupljanja informacija o stanju luka. Tom prilikom je Stab Mornarice NOVJ tražio da mu se vrte brodovi bivše Jugoslavije koji se nalaze u italijanskim lukama.
 - CK BRP(k) uputio generalnom sekretaru KPJ Josipu Brozu Titu pismo povodom oktobarskih razgovora u Krajovi U pismu se, pored ostalog, kaže: Naš narod se oseća krivim prema jugoslovenskim narodima, naročito srpskom i makedonskom, što je dozvolilo da njegovi fašistički upravljači stvore od Bugarske plaedarm nemačkih porobljivača, od bugarske vojske - Hitlerove žandarme na Balkanu i da izvrše niz nasilja i izdajstava nad narodima koji se bore za slobodu. Naš narod... gotov je da dà sve od sebe da bi se što bolje i skorije izbrisao sramni spomen na ono što je tek prošlo i da prokrči put za večnu i neraskidivu družbu, za tesni bratski savez među svim južnoslovenskim narodima. Ml vam dugujemo večnu blagodarnost za podršku i bratsku pomoć, kojom su se naši prvi partizanski odredi stvorili kod vas«. Dalje se navodi da bugarska partija i narod »najtoplije pozdravljaju novu makedonsku državu« u sklopu nove federativne Jugoslavije, »kojom se otvara pravi i odlučni put ka ostvarenju ideala Makedonaca za slobodnu, jedinstvenu Makedoniju«.
 - U Beogradu završeni trinaestodnevni pregovori između predsednika NKOJ-a Josipa Broza Tita i predsednika izbegličke vlade Kraljevine Jugoslavije Ivana Subašića: postignut sporazum o obrazovanju jedinstvene jugoslovenske vlade; ostala na snazi odluka II zasedanja AVNOJ-a da se kralj ne može vratiti u zemlju dok jugoslovenski narodi ne donesu konačnu odluku o državnom uređenju, a do tog vremena kraljevsku vlast u zemlji vršiče kraljevsko namesništvo. koje će imenovati kralj na predlog kraljevske vlade i uz saglasnost predsednika NKOJ-a; rešeno da se jedinstvena vlada obrazuje u saglasnosti sa Predsedništvom AVNOJ-a i da ona za svoj rad odgovara AVNOJ-u.
 - VS NOV i POJ naredio GS NOV i PO za Hrvatsku da što pre uputi 150 boraca i 20 oficira (do čina majora) za Gardijsku NO brigadu.
 - U Beogradu formirana Komanda rečne plovidbe, kao organ Povereništva saobraćaja NKOJ-a, sa zadatkom da kontroliše rečni saobraćaj i čisti plovne reke od lutajućih mina.
 - VS NOV i POJ naredio Stabu 2. udarnog korpusa NOVJ da popravi prelaze preko r. Tare kako bi se moglo prebaciti oružje jedinicama NOV i POJ u Sandžak.
- 3. novembar*
- Predsednik SAD Franklin Ruzvelt, u odgovoru predstavniku Draže Mihailovića u Vašingtonu Konstantinu Fotiću na njegovo pismo od 14. oktobra 1944, pored ostalog kaže: »Naša stalna želja je bila da se jugoslovenske unutrašnje teškoće prijateljski reše na osnovu slobodne volje naroda i uzimanjem u obzir svih grupacija unutar zemlje. Naša vojna pomoć snagama otpora bila je uperena protiv zajedničkog neprijatelja i određivanje te pomoći su odlučivali vojni obziri .
 - VS NOV i POJ uputio GS NOV i PO za Srbiju direktivu: da se postojeće jedinice popune potrebnim brojem boraca, da se od preostalog ljudstva formira više centara gde će se vršiti obuka i da se izvrši mobilizacija muškaraca od navršene 17-te do 30-te godine života. (Ovog i kasnijih dana upućene su slične direktive i drugim potčinjenim štabovima.)
 - VS NOV i POJ naredio GŠ NOV i PO za Makedoniju da jedinice NOVJ zaposednu jugoslovensko-grčku granicu i da se bez odobrenja VŠ ne puštaju ničije trupe no teritoriju Jugoslavije.

4. novembar
- VS NOV i POJ, obavestio GS NOV i PO za Hrvatsku da je britanska vojna misija obećala jaču vazduhoplovnu pomoć za saradnju sa trupama na zemlji i naredio: O svim promenama situacije redovno izveštavati, da ne bi bile tučene vlastite trupe; savezničkim avijatičkim oficirima za vezu treba omogućiti rad.
 - VS NOV i POJ naredio Stabu 2. udarnog korpusa NOVJ da za Gardijsku NO brigadu uputi u Beograd 10 isprobanih i proverenih boraca i 15 oficira do čina majora, da 70 boraca i 10 oficira budu iz crnogorskih a 30 boraca i 5 oficira iz hercegovačkih jedinica.
- Novembar p.
- NKOJ doneo odluku o stavljanju na raspolaganje svih državnih službenika, s tim da produže rad do daljeg rešenja. Službenici koje su okupatorske vlasti otpustile morali su se U određenom roku javiti nadležnim organima.
7. novembar
- Franklin Ruzvelt četvrti put izabran za predsednika SAD.
 - Povodom 27-godišnjice oktobarske revolucije CK KPJ uputio narodima Jugoslavije proglas u kome, ističući značaj te revolucije za narodnooslobodilačku borbu u Jugoslaviji, postavlja kao najvažnije sledeće zadatke: mobilisati sve snage za istorivanjc okupatora iz svih krajeva Jugoslavije i oslobodenje čitave domovine; slupati u redove NOVJ; još čvršće zbiti redove NO fronta; čuvati bratstvo i jedinstvo naroda Jugoslavije »kao ženicu oka«; dati sve od aebe za učvršćivanje narodne vlasti; budno i svesrdno čuvati nezavisnost zemlje. Zahvaljujući borbi koju su naši narodi povelili i vodili na poziv i pod rukovodstvom naše Partije, zahvaljujući slavnim pobedama naše vojske koju je organizovao maršal Jugoslavije Josip Broz Tito, naša zemlja izlazi iz ovog rata kao pobjednica i predstavljaće odlučujući faktor mira i bezbednosti na Balkanu i u srednjoj Evropi. Ona već sada vodi i vodiče i u buduće politiku dobrih susjedskih odnosa sa svim onima koji ne vrijeđaju njena prava i prava naroda naše krvi i jezika, koji žele da se priključe bratskoj zajednici«.
8. novembar
- Eskadrila za vezu VS NOV i POJ prechslocirala se sa o. Visa na aerodrom u Zemunu.
- II. novembar
- VS NOV i POJ obavestio GS NOV i PO za Hrvatsku da je saveznicima izdao odobrenje za korišćenje tri aerodroma oko Zadra, pod uslovom da komanda i kontrola na aerodromima bude u rukama NOVJ.
 - VS NOV i POJ naredio Stabu 2. udarnog korpusa NOVJ da dostavi izveštaj o stanju magacina hrane i izgledima za njihovu popunu, o stanju sirovina po fabrikama tekstila i koža i po radionicama za izradu odeće.
70. novembar
- VŠ NOV i POJ uputio direktivu Stabu 2. udarnog korpusa NOVJ: artiljerijske jedinice NOVJ koje iz Italije pristižu na teritoriju toga korpusa ulaze u njegov sastav 1 treba ih odmah uvoditi u borbu; jedinice 1. tenkovske brigade NOVJ koje se nalaze na toj teritoriji privremeno su potčinjene Štabu korpusa, i on ih može upotrebiti u borbi, ne cepajući ih. Pored toga, naredbo je Štabu korpusa da materijalom koji pristiže iz Italije snabdeva i jedinice pod komandom Operativnog štaba NOV i PO za Kosovo i Metohiju.
 - Radio-stanica Beograd otpočela redovne emisije.
72. novembar
- VŠ NOV i POJ naredio GŠ NOV i PO za Srbiju da avijatičare svih zvanja i struka, kao i omladince koji su se javili za vazduhoplovstvo, što pre uputi u Pančevo, a da zadrži samo najnužnije ljudstvo, i to starijih godišta. (Ovog i kasnijih dana upućene su slične direktive i drugim potčinjenim štabovima.)
14. novembar
- Na predlog Zemaljskog odbora USAO-a Crne Gore i Boke. VS NOV i POJ odobrio da se 7. crnogorskoj udarnoj brigadi 3. udarne divizije NOVJ da naziv: 7. crnogorska omladinska brigada »Budo Tomovlc .
 - Vrhovni komandant NOV i POJ maršal Jugoslavije Josip Broz Tito pohvalio borbe, komandire, komandante i političke komesare Primorske operative grupe 2. udarnog korpusa NOVJ, a naročito 10. crnogorsku NOU brigadu, za primernn junaštvo i požrtvovanje prilikom zauzimanja Cetinja.
 - VS NOV i POJ naredio Štabu 2. udarnog korpusa NOVJ pošto se u rejonu Podgorice (sada: Titograd) prikuplja jača nemačka grupa koja će se verovatno probijati na zapad preko Boke, a možda i pravcem Nikšić – Bileća, treba razarati komunikacije na lim pravcima; u slučaju neprijateljskog prodora moraju se sačuvali motorna vozila, tenkovi i artiljerijska oruđa na odseku toga korpusa.
 - VŠ NOV i POJ naredio Stabu 2. udarnog korpusa NOVJ da u Beograd hitno uputi bataljon Ozne koji je brodom prebačen iz Italije u Dubrovnik.
- J5 novembar
- Predsednik NKOJ-a Josip Broz Tito obavestio poverenika za spoljne poslove Josipa Smolaku: »Pregovori sa Šubašićem svršili su se time da se stvori jedinstvena vlada.

Da bi izbjegli kraljevsku vladu mi smo prisiali da kralj imenuje 3 regenta, koje smo mi predložili 1 koji će vršiti funkcije dok narod na izborima za Konstituanlu ne resi i reče svoju riječ o obliku vladavine. Predsjedništvo vlade će biti u našim rukama kao i većina ministarstava. Pošto su saveznici Engleska, Sovjetski Savez i Amerika, tražili jedinstvenu vladu, to mi istu stvaramo pod uslovom da je i svi saveznici priznaju. Sastavljanju vlade će se pristupiti kad će saveznici dati garancije za priznanje«.

- Vrhovni komandant NOV i POJ maršal Jugoslavije Josip Eroz Tito izdao naredbu o stanovanju jedinica po naseljenim mestima i o čuvanju sanitetskog materijala.
- Vrhovni komandant NOV i POJ maršal Jugoslavije Josip Broz Tito pohvalio borbe, komandire, komandante i političke komesare 42. divizije NOVJ za primerno junaštvo i požrtvovanje u borbama za oslobodenje Skoplja.
- Predsedništvo AVNOJ-a. na predlog vrhovnog komandanta NOV i POJ maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita, za naročite zasluge u borbama za oslobodenje Beograda odlikovalo Ordenom partizanske zvezde • I red; 1. proletersku udarnu brigadu, 3. proletersku (krajišku) udarnu brigadu i 13. proletersku udarnu brigadu Rade Končar« I. proleterske udarne divizije NOVJ.
- Predsedništvo AVNOJ-a. na predlog vrhovnog komandanta NOV i POJ maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita, za naročite zasluge u borbama za oslobodenje Beograda odlikovalo Ordenom narodnog oslobođenja 1. i 2. vojvođansku udarnu brigadu 16. udarne divizije i 3. vojvođansku udarnu brigadu 36. udarne divizije NOVJ.
- Predsedništvo AVNOJ-a. na predlog vrhovnog komandanta NOV i POJ maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita. za naročite zasluge u borbama za oslobodenje Beograda odlikovalo Ordenom partizanske zvezde 1 reda krajišku udarnu brigadu 11. udarne divizije i 6. vojvođansku udarnu brigadu 36. udarne divizije NOVJ.
- U oslobođenom Beogradu nastavljeno izlaženje Borbe«, organa KPJ, kao dnevnog lista.

Novembar s.

- U Beogradu obrazovan Ured za osiguranje radnika.

16. novembar

- Stab Mornarice NOVJ uputio VŠ NOV i POJ izveštaj: komandant britanske krstarice »Delfi«, koja se još uvek nalazi u Splitu, traži da postavi signalnu stanicu i kancelariju na obali; u Zadar stiže britanska krstarica »Koloneo«; posade ovih britanskih brodova, koji doloze bez odobrenja VS. stavljajući Slab Mornarice pred gotov čin, na vrlo uporan i drzak način traže pravo boravka i rada u našim lukama.

17. novembar

- Jedinice NOV i PO Albanije posle devetnaestdnevnih borb oslobodile Tiranu glavni grad Albanije.
- NKOJ doneo odluku o davanju pomoći invalidima i porodicama poginulih partizana, interniraca i drugih žrtava okupatora.
- Stab Mornarice NOVJ obavestio VS NOV i POJ: saveznička misija uporno traži da uđe u Šibenik i pristupi čišćenju luke. ali ju je on odbio jer nema instrukcije od VS; zato traži direktivu o tome i o krstarici Delfi

18. novembar

- VS NOV i POJ naredio GS NOV i PO za Makedoniju: što pre likvidirati kvistinske šiptarske snage u gornjem toku r. Vardara i u zapadnoj Makedoniji; jedan korpus treba da nastavi gonjenje neprijateljskih snaga ka Kosovu i Metohiji.
- Predsedništvo AVNOJ-a, na predlog vrhovnog komandanta NOV i POJ maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita, za besprimerno herojstvo omladine na frontu, u pozadini i u još neoslobođenim krajevima, za okupljanje omladine svih naroda Jugoslavije radi borbe protiv fašističkih osvajača i njihovih slugu, za neumorno izgrađivanje bratstva naših naroda, odlikovalo Ordenom narodnog oslobođenja Ujedinjeni savez antifašističke omladine Jugoslavije (USAOJ)
- Potpredsednik NKOJ-a Edvard Kardelj i predsednik izbegličke vlade Kraljevine Jugoslavije Ivan Subašić otputovali u Moskvu da bi vladu SSSR-a upoznali sa sporazumom od 2. novembra 1944. između NKOJ-a i izbegličke vlade Kraljevine Jugoslavije. (Prilikom te posete vođeni su, 24. i 25. novembra, zvanični razgovori sa delegacijom vlade SSSR-a i konstatovana je saglasnost u pogledu neophodnosti obrazovanja jedinstvene jugoslovenske vlade. Jugoslovenske delegacija otputovala je iz Moskve u Beograd 26. novembra.)

19. novembar

- U oslobođenom Beogradu Predsedništvo AVNOJ-a. na svojoj prvoj sednici. donelo odluku kojom se generalnom sekretaru KPJ i vrhovnom komandantu NOV i POJ maršalu Jugoslavije Josipu Brozu Titu dodeljuje naziv narodnog heroja. Predlog za ovu odluku dala je. na svom zasedanju 12. novembra. Velika antifašistička skupština narodnog oslobođenja Srbije

- VS NOV i POJ naredio GS NOV i PO za Hrvatsku: obezbediti sigurniju vezu sa Dalmacijom u cilju boljeg snabdevanja; zauzeti Knin i komunikacije ka Bihaću.
 - VS NOV i POJ uputio direktivu Štabu 2. udarnog korpusa NOVJ: VS je saveznicima dozvolio da u Dubrovniku drže samo 3 baterije (12 topova) i jedan komandos od 500 vojnika; međutim, VS ima obaveštenje da su Britanci prekoračili taj broj i da, osim toga, uzimaju u zaštitu ustaške i četničke zločince i onemogućavaju rad organa narodne vlasti; zato Štab 2. udarnog korpusa NOVJ mora čvrsto uzeti vlast u gradu; bez njegova odobrenja, britanske jedinice ne mogu izvoditi nikakve akcije i ne smeju se mešati u naše stvari; Slab korpusa treba da ima u pripremi jednu diviziju koja bi, u slučaju potrebe, mogla likvidirati svaki incident.
 - VŠ NOV i POJ uputio direktivu Štabu 2. udarnog korpusa NOVJ: pošto se nemačke snage povlače preko Višegrada ka Sarajevu a u Albaniji drže Drač, Skadar i Kukes, i pošto jedna nemačka divizija treba, po nekim podacima, da se povuče za Boku, moraju se temeljito porušiti komunikacije na pravcu Nikšića i Dubrovnika i na njima postaviti teška oruđa; jedinice toga korpusa treba da dejslvuju ofanzivno (dejsstvovati i s tenkovima iz sastava 1 tenkovske brigade NOVJ).
21. novembar
- Predsedništvo AVNOJ-a donelo odluku o prelasku u državnu svojinu celokupne neprijateljske imovine, o državnoj upravi nad imovinom neprijateljskih lica i o sekvestraciji imovine koju su okupatorske vlasti prisilno oduzele.
 - U Beogradu, po naređenju VŠ NOV i POJ, osnovana Vojna akademija NOV i POJ, čiji su pitomci po završetku školovanja dobijali oficirski čin.
 - U Novom Sadu, po naređenju VŠ NOV i POJ, formirana Mornarička baza čiji je glavni zadatak bio da za potrebe sremskog i slavonskog fronta obezbedi saobraćaj preko r. Dunava i r. Tise.
 - U Čupriji, po naređenju VS NOV i POJ formirana 2eleznička brigada.
 - Stab Mornarice NOVJ obavestio VŠ NOV i POJ žalbe Britanaca u vezi sa doturanjem pomoći nisu opravdane; niko im nije pravio smetnje; u poslednje vreme čest je slučaj da na oslobođenu teritoriju saveznici dolaze bez odobrenja.
- novembar
- VŠ NOV i POJ naredio GŠ NOV i PO za Hrvatsku da formira veterinarsko odeljenje, odvojeno od sanitetskog.
 - VŠ NOV i POJ naredio GŠ NOV i PO za Hrvatsku da dostavi podatke o svim oficirima NOVJ poginulim, umrlim i nestalim u vremenu od 1. maja 1943. i da ubuduće te podatke redovno dostavlja.
24. novembar
- Vrhovni komandant NOV i POJ Josip Broz Tito naredio GŠ NOV i PO za Hrvatsku: da jedinice pod njegovom komandom, zajedno sa drugim jedinicama NOVJ, učine sve da ni jedan fašistički zlikovac ne umakne iz naše zemlje nekažnjen; da našu zemlju što pre očiste od ustaških i drugih izdajnika.
25. novembar
- U Novom Sadu, po naređenju VS NOV i POJ, formiran Štab grupe vazduhoplovnih divizija, čiji je zadatak da organizuje vazduhoplovne operativne i pozadinske jedinice.
26. novembar
- VŠ NOV i POJ naredio GS NOV i PO za Hrvatsku: uputiti jedno lice u Zagreb da uspostavi kontakt sa glavnom nemačkom komandom i ispita uslove predaje nemačkih snaga na teritoriji Hrvatske; ukoliko dođe do pregovora treba izložiti naš zahtev da se nemačke snage predaju NOVJ sa celokupnim naoružanjem, a njima se garantuje život (oficiri mogu zadržati oznake) i povratak u Nemačku posle rata.
28. novembar
- Grčka vlada raspustila sve jedinice pokreta otpora, što je dovelo do nemira u zemlji.
 - VŠ NOV i POJ uputio GŠ NOV i PO za Hrvatsku pregled neprijateljskih snaga u Sloveniji, Istri i Furlaniji.
 - U Bari stigao transport od 500 Jugoslovena-vojnika koji su bili u nemačkom koncentracionom logoru u Solunu
29. novembar
- VS NOV i POJ naredio GS NOV i PO za Hrvatsku da na terenu i u jedinicama odabere određeni broj lica za pitomce Vojne akademije u Beogradu.
- Novembar k.
- Izvršena reorganizacija ustaških i domobranskih jedinica: sa formacije brigada prelazi se na formaciju divizija, kombinovanih od ustaških i domobranskih jedinica, pod jedinstvenom komandom.
 - Po naređenju VŠ NOV i POJ, od ljudstva upućenog iz Beograda, formirana Mornarička baza Sabac sa zadatkom da pruža pomoć kopnenim snagama NOVJ.

- Novembar**
- Rukovodstvo IISS uputilo proglas stanovništvu u Hrvatskoj pozivajući ga da se dobrovoljno javlja u domobranske jedinice. Time je to rukovodstvo htelo uzdići borbenu duhu domobranskim jedinicama i u njima osigurati svoj uticaj, te u povoljnom momentu staviti oružane snage NDH pod svoju komandu.
 - U Beogradu, po naređenju VŠ NOV i POJ. osnovana Artiljerijska škola radi osposobljavanja oficira i podoficira za službu u artiljerijskim jedinicama.

BOSNA I HERCEGOVINA

- 2. novembar**
- Jedinice 39. divizije 5. udarnog korpusa NOVJ. posle devetočasovne borbe, odbile ispad 2.500 ustaša iz Bos. Dubice prema slobodnoj teritoriji Kozare, nanevši im gubitke od 40 poginulih. 30 ranjenih i 1 zarobljenog i zaplenivši p. mitraljez. 3 puške. 20 ručnih bombi i 2.000 metaka.
 - Delovi 13. dalmatinske brigade 9. divizije NOVJ zauzeli Posušje, potisnuvši manje delove nemačke 118. lovačke divizije.
 - U blizini s. Otoke (kod Bos. Krupe) delovi 2. brigade Unske operativne grupe napali iz zasede ustašku kolonu i naneti joj gubitke od oko 7 mrtvih i 45 ranjenih.
- 3. novembar**
- Kolona od oko 1500 nemačkih vojnika i ustaša, nastupajući od Sokolca. posle trodnevnih borbi odbacila jedinice 27. udarne divizije 3. udarnog korpusa NOVJ i prodrla u Rogaticu. Neprijateljski gubici: 37 mrtvih i 50 ranjenih. Gubici jedinica 27. divizije: 4 mrtva i 4 ranjena. Zaplenjeno: 6 pušaka. 10 bombi i 1000 metaka.
 - Delovi 17. krajiške udarne brigade 10. udarne divizije NOVJ zauzeli ž. st. Lisičiće (na pruzi Mostar – Sarajevo) koju su branili domobrani. Poginulo 13 i zarobljeno 14 domobrana. Zaplenjeno: 2 p. mitraljeza, 1 automat, 15 pušaka, 2 pištolja i 3000 metaka.
- 3/4. novembar**
- Delovi 8. krajiške udarne brigade 4. udarne divizije NOVJ zauzeli ž. st. Vranduk a zatim između Zenice i Vranduka porušili 3 km pruge i minom srušili neprijateljski voz. uništivši lokomotivu i 5 vagona. Zarobljeno 14 vojnika. Zaplenjeno: 1 p. mitraljez. 1 automat, 12 pušaka, 4 pištolja i 5000 metaka.
- 4. novembar**
- Osamnaesta istočnobosanska (hrvatska) brigada 38. udarne divizije NOVJ napala neprijatelja u s. Celiću 1 s. Ratkovićima (kod Brčkog) i posle oštre borbe zauzela s. Ratkoviće. Neprijateljski gubici: 10 mrtvih i ranjenih vojnika. Brigada je imala 5 ranjenih boraca.
 - Jedan bataljon Visočko-fojničkog NOP odreda 10. udarne divizije NOVJ odbio ispad čete ustaša iz Kiseljaka ka s. Tušnićima. Neprijateljski gubici: 3 mrtva i 7 ranjenih. Zaplenjeno: minobacač, p. mitraljez i 20 pušaka.
 - U Trebinju izašao prvi broj lista »Sloboda«, organa Oblasnog odbora NOP-a za Hercegovinu.
- 5. novembar**
- Dvadeseta romanijska udarna i 16. muslimanska udarna brigada 27. udarne divizije NOVJ izvršila napad na nemačko-ustašku posadu u Rogatici. Grad nije zauzet, jer je neprijatelju stiglo pojačanje od Sokolca. Neprijateljski gubici: 25 mrtvih i 35 ranjenih. Gubici brigada NOVJ: 4 mrtva, 11 ranjenih i 6 nestalih boraca.
 - Kod s. G. Šehera (blizu Banje Luke) jedan bataljon 15. krajiške udarne brigade 39. divizije NOVJ razbio 150 ustaša i naneo im gubitke od 25 mrtvih i 15 ranjenih, a on imao 1 mrtvog i 5 ranjenih boraca.
 - U rejonu s. Kule (kod Sokolca) delovi 19. birčanske udarne brigade 27. udarne divizije NOVJ vodili borbu protiv nemačkih jedinica i odbacili ih ka Sokolcu, nanevši im gubitke od 30 izbačenih iz stroja, zaplenivši 4 p. mitraljeza i drugu ratnu opremu i uništivši 4 kamiona. Brigada je imala 5 ranjenih boraca.
 - Delovi 8. krajiške udarne brigade 4. udarne divizije NOVJ odbili ispad jedne ustaške čete iz Zenice ka s. Gradišću, nanevši joj gubitke od 7 mrtvih i 11 ranjenih i zaplenivši minobacač, pištolj i nešto municije.
 - *U Teslicu, na I sreskoj konferenciji NOF-a, izabran Sreski izvršni odbor NOF-a za srez Teslić.*
- Novembar p.**
- Iz Srema u istočnu Bosnu upućeni kao pojačanje, reorganizovana nemačka 1. brdska divizija i jedan puk RZK. Tako ojačan, neprijatelj je prodro iz Bijeljine u Zvornik i tu ovladao levom obalom Drine, da bi obezbedio mostobran jedinicama koje Su se povlačile iz Srbije.

6. novembar
- Jedan bataljon 9. krajiške udarne brigade 10. udarne divizije NOVJ napao na ustaško uporište u s. Gomiljaku (kod Kiseljaka). Napad nije uspeo zbog intervencije neprijatelja iz Kiseljaka. Neprijateljski gubici: 21 mrtav, 9 ranjenih i 7 zarobljenih. Bataljon 9. brigade je imao 1 mrtvog i 4 ranjena borca.
 - Kod s. Udrežnja (blizu Nevesinja) 3. bataljon 370. puka nemačke 369. legionarske divizije iznenada napao delove 14. hercegovačke (omladinske) udarne brigade 29. udarne divizije NOVJ. Protivnapadom 1. i 4. bataljona 14. brigade odbačen je nemački bataljon u Nevesinje, uz gubitke od 15 mrtvih i 20 ranjenih vojnika. Delovi 14. brigade su imali 10 ranjenih, 14 zarobljenih i 9 poginulih boraca.
 - Iz s. Celića neprijatelj izvršio napad prema položajima 18. istočnobosanske (hrvatske) brigade 38. udarne divizije NOVJ na liniji s. Jablanica – s. Mačkovac (kod Tuzle), ali je posle oštne borbe odbačen u polazni garnizon, uz gubitke od 20 mrtvih i ranjenih. Brigada je imala 5 ranjenih boraca. Zaplenjeno: 5 minobacača, 10 pušaka i 2000 metaka.
- 6/7. novembar
- Delovi 8. krajiške udarne brigade 4. udarne divizije NOVJ, posle tročasovne borbe, zauzeli ž. st. Vraču (kod Zenice) koju su branili domobrani. Neprijateljski gubici: 17 mrtvih, 7 ranjenih i 12 zarobljenih vojnika. Zaplenjeno: 12 pušaka i druga ratna oprema. Gubici delova 8. brigade: 2 poginula, 3 ranjena i 1 nestao borac.
7. novembar
- Sedamnaesta krajiška udarna brigada 10. udarne divizije NOVJ, posle osmočasovne borbe, odbila ispad 900 nemačkih vojnika, ustaša i domobrana iz Ostrošca, Konjica i s. Bradine ka s. Višnjevićima, s. Lisovinama, s. Bukovlju i istog dana zauzela ž. st. Podorašac. Neprijateljski gubici: 10 mrtvih, 19 ranjenih i 11 zarobljenih vojnika. Gubici 17. brigade, 4 mrtva i 2 ranjena borca. Zaplenjeno: 1 p. mitraljez, 1 automat, 8 pušaka, 4000 metaka i druga oprema.
 - Delovi 15. krajiške udarne brigade 39. divizije NOVJ, posle četrnaestočasovne borbe, odbili ispad tri čete ustaša iz Banje Luko ka Saračici. Poginulo 19 a ranjeno 15 ustaša. Gubici delova 15. brigade: 1 mrtav i 5 ranjenih boraca.
 - Delovi 53. udarne divizije 5. udarnog korpusa NOVJ napali domobransko uporište u s. Kotorskom (kod Doboja), ali ga nisu zauzeli zbog intervencije 500 ustaša, iz Doboja, podržanih tenkovima. Neprijateljski gubici: 7 mrtvih i 2 zarobljena domobrana.
 - U automobilskoj nesreći na putu između Travnika i Zenice poginuo zamenik komandanta 4. udarne divizije 5. udarnog korpusa NOVJ Branko Sipka, narodni heroj.
8. novembar
- Posle dvodnevnih borbi jedinice 1. udarne i 2. udarne brigade 8. udarne divizije NOVJ, 1. udarne brigade »Vasilj Gačeša 7. udarne divizije NOVJ i Unske operative grupe zauzele Cazin u kome su se branili delovi nemačke 373. legionarske divizije, jedna ustaška četa, 50 nemačkih vojnika i 16 žandarma. Neprijatelj je imao 722 vojnika i oficira izbačena iz stroja a 267 ih je zarobljeno. Zaplenjeno: 3 minobacača sa 139 mina, 23 p. mitraljeza, 25 automata, 341 puška, 225 bombi, 64.000 metaka i druga oprema. Jedinice NOVJ su imale 51 mrtvog i 244 ranjena borca.
 - Iz Nevesinja delovi nemačke 369. legionarske divizije (3 do 4 bataljona i 1 divizion), ojačani muslimanskom fašističkom milicijom i četnicima, izvršili ispad i odbacili delove 11. i 14. hercegovačke udarne brigade 29. udarne divizije NOVJ iz Nevesinjskog polja. Gubici neprijatelja: oko 60 mrtvih i 40 ranjenih. Delovi 11. i 14. brigade su imali 12 poginulih i 18 ranjenih boraca.
9. noi'embar
- Na odseku s. Snagovo – s. Križevići 17. majevička udarna brigada 38. udarne divizije NOVJ odbacila delove nemačke 1. brdske divizije i četnike (jačine oko 2000 vojnika) koji su pokušali da se probiju u Tuzlu. Neprijatelj je imao 35 mrtvih i oko 40 ranjenih vojnika, a jedinice NOVJ – 12 mrtvih, 18 ranjenih i 20 nestalih boraca.
 - Delovi 53. udarne divizije 5. udarnog korpusa NOVJ odbili ispad 500 ustaša iz Doboja ka s. Ularicama i s. Alibegovcima. Neprijateljski gubici: 5 mrtvih i 11 ranjenih ustaša.
10. novembar
- Ojačana 12. hercegovačka udarna brigada i Zapadnohercegovački NOP odred 29. udarne divizije NOVJ počeli napad na Široki Brijeg (sada: Lištica). Iako su delovi 29. udarne divizije bili ovladali spoljnom odbranom, nemačko-ustaška posada se održala do 12. novembra, kada je. zbog pristizanja jačih neprijateljskih snaga, napad obustavljen. Samo 12. brigada je u ovom napadu imala 14 mrtvih i 45 ranjenih boraca.
 - Iz Duvna delovi nemačke 118. lovačke divizije napali Livanjsko-duvanjski NOP odred kod Borove glave (blizu Livna). Posle dvanaestočasovne borbe neprijatelj je odbačen u polazni garnizon, pretrpevši gubitke od 20 mrtvih i 13 ranjenih. Zaplenjeno: 27 pušaka. 2 pištolja i 800 metaka. Odred je imao 2 mrtva i 6 zarobljenih boraca.

11. novembar – Glavnina 9. krajiške udarne brigade 10. udarne divizije NOVJ izvršila napad na neprijateljsko uporište s. Modrinje i Bošnjakov most (kod Zenice). Neprijatelj je imao 20 mrtvih i 45 ranjenih. Gubici 9. brigade: 4 mrtva 12 ranjenih boraca.
12. novembar – Šesnaesta muslimanska udarna i 20. romanijska udarna brigada 27. udarne divizije NOVJ ponovo izvršile napad na Rogaticu, koju su branile nemačke jedinice i ustaše. Brigade su zauzele skoro ceo grad (osim uporišta Lunja), ali zbog žilavog otpora neprijatelja morale su se povući. Neprijateljski gubici: 30 mrtvih i veći broj ranjenih. Gubici brigada NOVJ: fi mrtvih. 10 ranjenih i 3 nestala borca.
- Završene šestodnevne borbe jedinica 27. udarne divizije 3. udarnog korpusa NOVJ protiv nemačkih i ustaških kolona koje su se kretale iz Sokolca prema Višegradu da tu komunikaciju obezbede za izvlačenje nemačkih snaga iz Srbije.
- Na liniji s. Osredak – Cungar – Brdo – s. Gnjiilovac 1. udarna brigada 8. udarne divizije NOVJ i 1. brigada Unske operativne grupe odbile napad ustaša i delova nemačke 373. legionarske divizije iz s. Ostrošca (kod Cazina).
- 12/13. novembar – Na pruzi Lašva – Kakanj delovi U. krajiške udarne brigade 4. udarne divizije NOVJ razbili jaču nemačko-ustašku grupu koja je osiguravala prugu i porušili 500 m željezničke pruge. Neprijateljski gubici: 18 mrtvih i 13 ranjenih vojnika. Gubici delova 11. brigade: 3 ranjena borca.
13. novembar – Delovi nemačke 118. lovačke divizije odbacili jedinice 13. južnodalmatinske udarne brigade 9. divizije NOVJ prema Imotskom i zauzeli Posušje.
- U rejonu s. Mutnika, s. Trstovca. s. D. Gate i s. Ostrošca (kod Cazina) nemačke i ustaške snage iz s. Vaganca i s. Ostrošca napale 1. i 2. brigadu 8. udarne divizije NOVJ i, odbacivši ih, zauzele Cazin.
- Kod s. Brestovskog i s. Krčevina (blizu Kiseljaka) 9. krajiška udarna brigada 10. udarne divizije NOVJ napala nemačko-ustašku kolonu jačine 800 vojnika, podržanu sa 6 tenkova, koja se kretala od Kiseljaka prema Busovači. Posle osmočasovne borbe neprijatelj je razbijen i odbačen u polazni garnizon, pretrpevši gubitke od 40 mrtvih, 50 ranjenih i 9 zarobljenih vojnika. Gubici 9. brigade: 1 poginuo i 7 ranjenih boraca.
- Na prevoju Grebak (kod Nevesinja) jedna četa 14. hercegovačke (omladinske) udarne brigade 29. udarne divizije NOVJ iz zasede napala Borbenu grupu »Bolman« (jedan i po bataljon) nemačke 369. legionarske divizije koja se, posle smene u Nevesinju, probijala za Mostar. U borbi je poginuo komandant 1. bataljona 14. brigade Maksim Kujundžić, narodni heroj. Neprijatelj je imao 10 mrtvih vojnika.
14. novembar – U rejonu s. Rankovići – s. Strmac (kod Rogatice) glavnina 16. muslimanske udarne brigade 27. udarne divizije NOVJ, posle oštne borbe, zaustavila nemačke jedinice koje su nadirale iz Višegrada prema Rogatici. Neprijateljski gubici: 19 mrtvih, 35 ranjenih i 5 zarobljenih. Zaplenjen je 1 p. mitraljez i 5 pušaka.
- Glavnina 18. istočnobosanske (hrvatske) brigade 38. udarne divizije NOVJ zauzela nemačka uporišta u s. Pukišu i s. Ratkoviću (kod Brčkog). Neprijatelj je imao 50 mrtvih i ranjenih vojnika.
- Kod s. Kalendrovaca (na putu Derventa – Prnjavor) delovi 53. udarne divizije 5. udarnog korpusa NOVJ iz zasede napali nemačku kolonu jačine 400 vojnika, razbili je i odbili ka Prnjavoru, nanevši joj gubitke od 17 mrtvih, 19 ranjenih i 8 zarobljenih i zaplenivši 2 mitraljeza, 1 p. mitraljez. 4 puške, 1500 metaka i drugu opremu (uz sopstvene gubitke od 8 ranjenih boraca)
- Na pruzi Zepče – Derventa delovi 53. udarne divizije 5. udarnog korpusa NOVJ tnom srušili neprijateljski oklopni voz i uništili 12 vagona. Poginula 4 a ranjeno 5 neprijateljskih vojnika.
15. novembar – Jedinice 9. divizije 8. korpusa NOVJ oslobodile Duvno, koje su branili delovi nemačke 118. lovačke divizije.
- U rejonu s. Pešurića (na putu Višegrad – Rogatica) 16 muslimanska udarna brigada 27. udarne divizije NOVJ napala kolonu nemačke Borbene grupe »Sojerlen«, jačine oko 50 kamiona sa 500 vojnika. Posle osmočasovne borbe neprijatelj je uspeo da zadrži dostignutu liniju, jer mu je pristiglo pojačanje iz Višegrada. Gubici neprijatelja: 50 mrtvih i 75 ranjenih. Zaplenjena su 2 p. mitraljeza, 10 pušaka i 5 pištolja a uništeno je 25 kamiona i 10 tenkova. Brigada je imala 3 poginula i 22 ranjena borca.
- Glavnina 18. istočnobosanske (hrvatske) brigade 38. udarne divizije NOVJ, posle oštne borbe, zauzela neprijateljsko uporište u s. Brki (kod Brčkog). Neprijateljski gubici: oko 50 mrtvih i ranjenih i 40 zarobljenih. Brigada je imala 3 mrtva i 7 ranjenih boraca.

- U Jajcu, na sednici Predsedništva ZAVNOBIH-a, izabran Priveremeni odbor za preuzimanje i organizaciju zadruga i podnet referat o zadrugarstvu.
 - Održana prva okružna konferencija za Podgrmeč. Izabran je Okružni odbor NOF-a za Podgrmeč.
 - U Tuzli otpočeo rad Vojne Škole 3. udarnog korpusa NOVJ – za oficire svih rodova vojske i struka. Vreme trajanja artiljerijskog kursa: 7 nedelja, a ostalih kurseva: 3 do 4 nedelje.
- Novembar p. p.*
- Na pl. Majeveci jedinice 38. udarne divizije 3. udarnog korpusa NOVJ razbile četničku grupu i nanele joj gubitke od 100 mrtvih četnika.
- Novembar đ. p.*
- Po naređenju štaba 3. udarnog korpusa NOVJ ponovo formirano Majevičko vojno područje.
- 16. novembar*
- Posle žestoke borbe 8. krajiška udarna brigada 4. udarne divizije NOVJ odbila ispad 600 nemačkih vojnika i ustaša iz Zenice prema s. Pobrežju i s. Gradišću. Poginulo je 28 a ranjeno 35 neprijateljskih vojnika. Gubici 8. brigade: 4 mrtva i 6 ranjenih boraca.
 - Na putu Bos. Krupa – Bos. Novi jedan bataljon Podgrmečkog NOP odreda 39. divizije NOVJ iz zasede napao ustašku kolonu jačine 150 ustaša i naneo joj gubitke od 14 mrtvih i 8 ranjenih. Bataljon je imao 3 poginulo borca.
 - Delovi 53. udarne divizije 5. udarnog korpusa NOVJ odbili ispad četiri čete ustaša i milicionera iz Doboja ka s. Sivši, ubivši 10 i ranivši dvojicu ustaša, dok je jedan partizan poginuo.
 - Rasformirana Južnohercegovačka operativna NOU grupa; 13. i 14. hercegovačka udarna brigada stavljena pod direktnu komandu Štaba 29. udarne divizije NOVJ.
 - Otpočeo trodnevni rad plenarne sednice Oblasnog NO odbora za Bosansku krajinu. Pretresena su pitanja u vezi sa izgradnjom narodne vlasti i sa davanjem pomoći narodu.
- 17. novembar*
- Osmo krajiška udarna brigada 4. udarne divizije NOVJ odbila ispad jačih ustaških i nemačkih snaga iz Zenice i Busovače ka s. Vitezu i s. Brajkovićima, nanevši im gubitke od 11 mrtvih i 11 ranjenih vojnika. Brigada je imala 6 ranjenih boraca.
 - Kod s. Skokova (na komunikaciji Cazin – Pećigrad) 2. brigada Unske operativne grupe odbila napad delova nemačke 392. legionarske divizije, nanevši im gubitke od 10 mrtvih i 18 ranjenih vojnika
 - Kod s. Hamzića (blizu Lištice) ustaše iz zasede ubile obaveštajnog oficira 29. udarne divizije NOVJ Sava Colovića, narodnog heroja.
- 18. novembar*
- Goneći delove nemačke 118. lovačke divizije iz Duvna prema Širokom Brijegu (sada: Lištica) delovi 9. divizije NOVJ oslobodili Posušje.
 - Jače snage četnika i muslimanske milicije napale s. Puračić (kod Tuzle). Bataljon 21. istočnobosanske udarne brigade 38. udarne divizije NOVJ, koji je branio Puračić, povukao se prema Lukavcu. Brigada je zatim odbacila neprijatelja, nanevši mu gubitke od 50 izbačenih iz stroja. Ona je imala 4 mrtva i 2 ranjena borca; pored ostalih, poginuo je komandant bataljona Ilagib Džindo, narodni heroj.
 - Delovi 8. krajiške udarne brigade 4. udarne divizije NOVJ odbili ispad oko 300 ustaša iz Zenice ka s. Gradišću i naneli im gubitke od 40 mrtvih i 33 ranjena ustaša, a oni imali 2 ranjena borca.
 - Na pruzi Bos. Novi – Kostajnica jedan bataljon 20 krajiške udarne brigade 39. divizije NOVJ zauzeo ž. si. Ravnice, nanevši ustašama gubitke od 5 mrtvih i 16 ranjenih. Bataljon je imao 1 ranjenog borca.
 - Delovi 53. udarne divizije 5. udarnog korpusa NOVJ odbili ispad jače nemačko-ustaške kolone iz s. Lupljanice ka Prnjavoru i naneli im gubitke od 3 mrtva i 4 ranjena, a oni imali 4 ranjena borca.
- 19. novembar*
- Na prostoriji s. Kralupi – s. Cilluk (kod Visokog) 7. krajiška udarna brigada 10. udarne divizije NOVJ i Visočko-fojnički NOP odred napali ojačanu četničku Zeničku brigadu i delove četničke Sarajevske brigade. Gubici četnika: 55 poginulih, 51 ranjen i 12 zarobljenih. Uništeni su 1 tenk i 1 kamion, a zaplenjeno je 14 pušaka. Gubici jedinica NOVJ: 3 mrtva i 9 ranjenih boraca.
 - Delovi 8. krajiške udarne brigade 4. udarne divizije NOVJ odbili ispad ustaško-četničke kolone (300 vojnika) iz Zenice ka s. Pobrežju i naneli joj gubitke od 19 mrtvih i 20 ranjenih, uz sopstvene gubitke od 2 mrtva i 10 ranjenih boraca.

- U Bugojnu održana sreska konferencija NOF-a: izabran Sreski odbor NOF-a za srez Bugojno.
- 20. novembar
 - Nemačka borbena grupa »Šojerlen« (jačine 4000 vojnika), koja se povlačila iz Srbije, posle petnaestodnevni borbi protiv jedinica 27. udarne divizije 3. udarnog korpusa NOVJ ovladala komunikacijom Višegrad – Sokolac. Gubici neprijatelja: 319 mrtvih i 410 ranjenih. Gubici 27. divizije NOVJ: 17 mrtvih i 36 ranjenih boraca.
 - U rejonu s. Kadinjana (kod Banje Luke) delovi 53. udarne divizije 5. udarnog korpusa NOVJ napali jaču grupu četnika i naneli joj gubitke od 19 mrtvih i 3 ranjena. Plen: 12 pušaka.
 - Anglo-američki avioni uništili 8 lokomotiva na pruzi Sarajevo – Slav. Brod i bombardovali neprijateljska uporišta u Maglaju i Bos. Brodu, pogodivši železničku stanicu. ložionicu sa radionicama i ustaški štab.
- 21. novembar
 - Sesta i 11. krajiška udarna brigada 4. udarne divizije NOVJ, napale nemačko-ustaški garnizon u Busovači (kod Zenice). U jednodnevnoj oštroj borbi neprijatelj je, podržan tenkovima, pružio žilav otpor, te brigade nisu uspele da zauzmu Busovaču, iako je jedan bataljon bio prodro u njen centar. Gubici neprijatelja: 90 mrtvih i 81 ranjen. Gubici brigada NOVJ: 1 mrtvih i 57 ranjenih boraca.
 - U rejonu s. Humaka (kod Tuzle) oko 2000 četnika napalo 18. istočnobosansku (hrvatsku) brigadu 38. udarne divizije NOVJ. Posle žestoke borbe četnici su razbijeni. Oko 100 četnika izbačeno je iz stroja. Brigada je imala 4 mrtva i 12 ranjenih boraca.
- 22. novembar
 - U Travniku održana izborna konferencija NOF-a: izabran Gradski odbor NOF-a za Travnik.
- 23. novembar
 - Glavina 21. istočnobosanske udarne brigade 38. udarne divizije NOVJ napala na neprijateljska uporišta u s. Kozluku i s. Skočiću (kod Zvornika) Zauzela je samo s. Skočić. Gubici neprijatelja: 22 izbačena iz stroja. Plen: 1 protivtenkovska puška. Brigada je imala 4 mrtva, 7 ranjenih i 2 nestala borca.
 - Kod Brezove kose (na putu Kiseljak – Busovača) 9. krajiška udarna brigada 10. udarne divizije NOVJ vodila dvodnevnu oštru borbu protiv neprijateljske kolone (oko 1000 nemačkih vojnika iz 7 SS. divizije »Princ Eugen« 1 800 ustaša, sa 20 tenkova) koja se probijala od Kiseljaka /a Busovaču. Gubici neprijatelja: 65 mrtvih i 101 ranjen. Brigada je imala 1 mrtvog i 8 ranjenih boraca.
 - Delovi 8 i 11. krajiške udarne brigade 4. udarne divizije NOVJ vodili šestočasovnu borbu protiv jačih nemačkih i ustaških snaga koje su se, uz podršku tenkova, kretale iz Zenice i Busovače ka Travniku. Neprijatelj je imao 35 mrtvih i 46 ranjenih vojnika. Gubici brigada NOVJ: 4 ranjena borca.
 - Više od 30 anglo-američkih aviona bombardovalo nemačke kolone na komunikaciji Višegrad – Rogatica – Sokolac. Naročito je jako bombardovana Rogatica, gde je poginulo preko 100 nemačkih vojnika.
 - Kod s. Pištaline 1. udarna brigada »Vasilj Gaćeša« 7. udarne divizije NOVJ napala iz zasede neprijateljsku kolonu i posle osmočasovne borbe prinudila je na povlačenje u pravcu s. Otoke i Bos. Krupe. Neprijatelj je imao 38 mrtvih i 23 ranjen vojnika. Zaplenjeno je 6 zaprežnih kola i 1 putnički automobil, a uništen je 1 kamion i 1 putnički automobil.
 - Anglo-američki avioni bombardovali Zenicu (uništili železnički most na r. Bosni), Doboj (pogodivši železničku stanicu, vojne logore i mostove na r. Bosni i r. Spreči) i ž. st. Usora (uništivši 2 oklopna voza).
- 23/24. novembar
 - Na pruzi Sarajevo – Zenica delovi 10. udarne divizije 5. udarnog korpusa NOVJ zauzeli neprijateljsko uporište ž. st. Jehovinu, oštetili oklopni voz i razrušili 4 km pruge. Gubici neprijatelja: 7 mrtvih i 12 ranjenih vojnika.
- 24. novembar
 - Glavnina 18. istočnobosanske (hrvatske) brigade 38. udarne divizije NOVJ izvršile neuspeo napad na neprijateljsko uporište u s. Šepaku (kod Zvornika). Gubici neprijatelja: oko 30 vojnika izbačenih iz stroja. Brigada je imala 6 mrtvih i 12 ranjenih boraca.
 - Na prostori s. Jagara – s. Ljubačevo (kod Banje Luke) glavnina 13. krajiške udarne brigade 39. divizije NOVJ, u osmočasovnoj borbi, razbila 1200 četnika. Gubici neprijatelja: 39 mrtvih, 40 ranjenih. 30 udavijenih u r. Vrbasu i 4 zarobljena. Brigada je imala 2 mrtva i 2 ranjena borca.
 - U rejonu s. Kule (na putu Rogatica – Sokolac) delovi 19. birčanske udarne brigade 27. udarne divizije NOVJ iz zasede napali nemačku kolonu i posle četvoročasovne borbe naneli joj gubitke od oko 50 vojnika izbačenih iz stroja.

- 34/25. novembar – Na putu Zenica – Zepče delovi 8. krajiške udarne brigade 4. udarne divizije NOVJ srušili 5 mostova i 2 betonska propusta.
25. novembar – Glavnina 20. romanijske udarne brigade 27. udarne divizije NOVJ izvršila neuspeo napad na nemačke i ustaške jedinice u s. Margetiću (kod Sokolca).
- Posle osmočasovne borbe 8. krajiška udarna brigada 4. udarne divizije NOVJ razbila i odbacila jaču nemačko-ustašku kolonu koja je pokušala da se iz Zenice probije ka s. Vitezu i opkoli delove 4. divizije koji su zatvarali pravac Busovača – s. Vitez. Gubici neprijatelja: 13 mrtvih i 16 ranjenih vojnika. Gubici 8. brigade: 3 poginula i 7 ranjenih boraca.
- 25/26. novembar – Na putu Busovača – Lašva delovi 6. krajiške udarne brigade 4. udarne divizije NOVJ iz zasede napali neprijateljsku motorizovanu kolonu jačine 30 kamiona i 6 tenkova. Neprijatelju su naneti gubici od 16 mrtvih i 7 ranjenih vojnika, a oštećena su 3 kamiona.
26. novembar – Posle desetočasovne oštre borbe 11. krajiška udarna brigada 4. udarne divizije NOVJ odbila ispad oko 450 nemačkih vojnika i ustaša iz Busovače ka Travniku, nanevši im gubitke od 65 mrtvih i 55 ranjenih. Gubici 11. brigade: 2 mrtva i 14 ranjenih.
- Kod s. Krčevine i s. Klokota (na putu Kiseljak – Busovača) 9. krajiška udarna brigada 10. udarne divizije NOVJ napala iz zasede nemačku motorizovanu kolonu (250 motornih vozila) koja se kretala od Kiseljaka prema Busovači. Poginulo je 29 a ranjeno 48 neprijateljskih vojnika. Uništena su 2 tenka i 5 kamiona. Gubici 9. brigade: 1 mrtav i 2 ranjena borca.
- U Jajcu održana okružna konferencija ratnih vojnih invalida iz okruga Jajce – Travnik.
27. novembar – Koncentričnim napadom iz Nevesinja, Glavatićeva (kod Konjica) i s. Bijelog Polja (kod Mostara) jače snage nemačke 369. legionarske divizije odsekle 14. hercegovačku (omladinsku) udarnu brigadu 29. udarne divizije NOVJ i okružile je u rejonu s. Zimije – s. Lakat. Brigada se 28/29. novembra, uz gubitke od 12 mrtvih, 16 ranjenih i 74 nestala borca, preko pl. Crne gore probila u Gornje nevesinjsko polje.
- Sedamnaesta krajiška udarna brigada 10. udarne divizije 5. udarnog korpusa NOVJ odbila ispad delova nemačke 369. legionarske divizije i domobranske 2. brigade iz Konjica, Ostrošca i s. Rame prenri Prozoru, nanevši im gubitke od 19 mrtvih, 7 ranjenih i 1 zarobljenog vojnika i zaplenivši 1 minobacač, 12 pušaka i 2000 metaka. Brigada je imala 7 mrtvih i 11 ranjenih boraca.
- U rejonu s. Kozadre (kod Rogatice) 20. romanijska udarna brigada 27. udarne divizije NOVJ vodila borbu protiv nemačkih i ustaških jedinica i nanela im gubitke od 15 mrtvih i preko 20 ranjenih vojnika. Brigada je imala 1 mrtvog i 1 ranjenog borca.
- Kod s. Gradišća (na putu Zenica – Zepče) delovi 8. krajiške udarne brigade 4. udarne divizije NOVJ napali neprijateljsku motorizovanu kolonu i naneli joj gubitke od 12 mrtvih, 10 ranjenih i 4 zarobljena vojnika (a oni imali 1 ranjenog borca).
- 27/28. novembar – Trinaesta dalmatinska brigada 9. diviziju i 12 hercegovačka udarna brigada 29. udarne divizije NOVJ, ojačane delovima 10. hercegovačke udarne brigade i 1. tenkova brigada NOVJ, otpočele napad u cilju zauzimanja Širokog Brijega (sada: Lištica). Zbog uporne odbrane glavnine 370. puka nemačke 369. legionarske divizije mesto ni iduće noći nije zauzeto, uprkos obostrano visokim gubicima. Brigada NOVJ su imale oko 80 boraca izbačenih iz stroja a 1 tenk je uništen.
28. novembar – Kod Koviljače, prihvaćena od delova 38. divizije NOVJ, 28. udarna divizija NOVJ (bez 17. brigade) otpočela trodnevni prelaz preko r. Drine u istočnu Bosnu.
- 28/20. novembar – Između s. Semeća i s. G. Lijeske tri bataljona 16. muslimanske udarne brigade i dva bataljona 20. romanijske udarne brigade 27. udarne divizije NOVJ napali i razbili nemačku motorizovanu kolonu koja se kretala od Višegrada ka Rogatici. Oko 500 nemačkih vojnika je izbačeno iz stroja (od toga – 300 poginulih) a 186 motornih vozila je uništeno. Zaplenjeno: 3 p. mitraljeza, 5 automata, 87 pušaka, 21 pištolj, 5000 metaka i dosta druge ratne opreme. Gubici brigada NOVJ: 10 mrtvih i 21 ranjen borac.
29. novembar – U rejonu Bijeljine glavnina 18. istočnobosanske (hrvatske) brigade 38. udarne divizije NOVJ posle oštrih borbi razbila oko 700 četnika, nanevši im gubitke od oko 50 četnika izbačenih iz stroja.

- Kod Selišta (na putu Zepče – Maglaj) delovi 53. udarne divizije 5. udarnog korpusa NOVJ napali nemačko-ustašku kolonu i posle tročasovne borbe odbacili je u Zepče. Neprijateljski gubici: 10 mrtvih; zaplenjene su 4 puške, 2 automata, 5000 metaka i druga ratna oprema. Delovi 53. divizije su imali 2 poginula borca.
 - Na konferenciji NOF-a za okrug Kozaru izabran Okružni odbor NOF-a.
30. novembar
- Jedinice 28. udarne divizije NOVJ zauzele Janju, u kojoj su se branile nemačke jedinice.
 - Jedinice nemačke 369. legionarske divizije (oko tri bataljona pešadije i divizionom artiljerije) ispadom iz Nevesinja odbacile delove 11. hercegovačke udarne brigade 29. udarne divizije NOVJ i 2. brigade italijanske partizanske divizije »Garibaldi« na liniju Vjetreno – s. Plužine. U toku napada ojačane vodom tenkova i dvema baterijama brdskih topova, 11. i 2. brigada su sutradan protivnapadom odbacile neprijatelja u polazni garnizon. Pri povlačenju neprijatelj je uništio mostove na r. Zatombi (kod s. D Drešnja i Ovcijeg broda) Prema nepotpunim podacima jedinice NOVJ su imale oko 50 boraca izbačenih iz stroja, a uništen je i 1 tenk.
- Novembar
- Tuzlanski NOP odred ovladao dolinom r. Spreče zapadno od Tuzle i razbio sve neprijateljske grupe na toj prostoriji.
 - U Ljubuškom, na konferenciji NOF-a izabran Okružni odbor NOF-a za zapadnu Hercegovinu.
 - Na teritoriji OK KPJ za Banju Luku izabran Okružni odbor AFZ-a.
 - Održana okružna konferencija AFZ-a za okrug Jajce – Travnik.
 - Na prostoriji rogatičkog sreza formirano Sresko povereništvo i Opštinski komitet KPJ za Glasinac.
 - Izabran SNO odbor za Travnik.
 - Formiran privremeni Sreski inicijativni odbor NOF-a za srez Zenicu, sa sedištem u s. Han-Bili.
 - Kod Crvenih stijena (na pl. Romaniji), u borbi protiv ustaša, poginula Ravijojla Jan-ković Rava, narodni heroj.
 - U Trebinju izašao prvi broj mesečnog lista »Hercegovka«, organa AFZ-a Hercegovine.

CRNA GORA

1. novembar
- Jedinice 2. proleterske (dalmatinske) udarne brigade Primorske operativne grupe 2. udarnog korpusa NOVJ vodile oštre borbe protiv blokiranog garnizona nemačke 181. pešadijske divizije u Risnu i protiv posade u s. Orahoveu. Posada Orahovca, uz gubitke od 16 mrtvih i više ranjenih vojnika, povukla se u pravcu Kotora. Brigada je imala 2 mrtva i 7 ranjenih boraca.
2. novembar
- Iz rejonu s. Dobrote i s. Skaljara delovi 1. boljeske udarne brigade Primorske operativne grupe 2. udarnog korpusa NOVJ napali posadu u Kotoru. Posle višečasovne borbe povukli su se na polazne položaje, jer se neprijatelj uporno branio iz jakih utvrđenja.
3. novembar
- Treći i 4. bataljon 5. proleterske (crnogorske) udarne brigade 3. udarne divizije NOVJ, uz sadejstvo 3. bataljona Zetskog NOP odreda, napali četnike u selima Kocima i Zatrijebaču (kod Titograda). U borbi, koja je trajala ceo dan, naneli su neprijatelju gubitke od 12 mrtvih i toliko ranjenih, a sami su imali 3 poginula i 2 ranjena borca.
4. novembar
- U rejonu s. Fundine i s. Meduna (kod Titograda) albanski kvistlinzi napali 4. bataljon 5. proleterske (crnogorske) udarne brigade 3. udarne divizije NOVJ. Borba je vođena ceo dan. Neprijatelj je imao oko 15 mrtvih i više ranjenih, a bataljon jednog poginulog.
- 4/5. novembar
- Jedinice 1. bokeljske udarne brigade Primorske operativne grupe 2. udarnog korpusa NOVJ otpočele napad na položaje Grkovac – Goli vrh – s. Ledenice, koje su držale snage nemačke 181. pešadijske divizije. Iste noći presekle su komunikaciju Risan – Ledenice, a sutradan izvršile napad na jako utvrđen položaj Goli vrh – s. Ledenice. Posle višečasovne borbe zauzele su tri utvrđenja na Golom vrhu. Napad na Ledenice i Grkovac nije uspeo. Gubici neprijatelja: in mrtvih i 5 ranjenih vojnika. Brigada je imala 8 mrtvih i 12 ranjenih boraca.

5. novembar – Anglo-američki avioni bombardovali Podgoricu (sada: Titograd) sa okolinom, gde su se koncentrisale snage nemačkog 21. brdskog armijskog korpusa i četnici. (Vazdušni napad je ponovljen i naredna dva dana.) Neprijatelju su naneti znatni gubici u ljudstvu i tehnici. Pored materijalne stete, mnogo je bilo žrtava i kod stanovništva.
- 6/7. novembar – Deseta crnogorska udarna brigada, uz sadejstvo delova 6. crnogorske udarne brigade, Primorske operativne grupe 2. udarnog korpusa NOVJ napala u Cetinju garnizon nemačke 181. pešadijske divizije i četnike. Jedinice Primorske operativne grupe ovladale su utvrđenjima neposredno oko grada i prodrle u sam grad, ali su se, posle šestočasovne borbe, usled žilavog otpora neprijatelja, morale povući na najbliže položaje oko Cetinja. One su imale 11 mrtvih i 20 ranjenih boraca.
7. novembar – U Nikšiću, svečano proslavljena 27-godišnjica velike oktobarske revolucije.¹
- X. novembar – Savladavši otpor 3. proleterske (sandžačke) udarne brigade 37. udarne divizije NOVJ, Borbena grupa Sojerlen«. nemačkog 91. armijskog korpusa, zajedno sa četnicima zauzela Pljevlja.
- U Nikšiću održana konferencija prosvetno-kulturnih radnika s teritorije Crne Gore i Boke. Podnesena su dva referata: »Narodnooslobodilačka borba i prosveta« i »Ciljevi i zadaci narodne prosvete«. Na krnju je Izabran Prosvetni savet od 18 članova.
9. novembar – Posle dvodnevni oštiri borbi protiv jedinica Primorske operativne grupe 2. udarnog korpusa NOVJ nadmoćne snage nemačke 181. pešadijske divizije iz Kotora, podržane jakom artiljerijskom vatrom, probile se u Risan, uz veće gubitke. (U Risanu je bio blokiran njihov garnizon.) Jedinice Primorske operativne grupe imale su 11 mrtvih i 18 ranjenih boraca.
- Iz rejonu Njeguša 4. bataljon 1. bokeljske udarne brigade Primorske operativne grupe 2. udarnog korpusa NOVJ napao četnike u s. Sišićima i s. Pčinovu i prinudio ih da se, uz gubitke od 4 mrtva i 1 zarobljenog, povuku u s. Radanovlje (kod Kotora). Bataljon je imao 1 ranjenog borca.
11. novembar – Iz Risna jedan bataljon 334. puka nemačke 181. pešadijske divizije pokušao da se probije u s. Ledenice i deblokira svoju posadu u tom mestu. Jedinice 1. bokeljske udarne brigade i delovi 2. proleterske (dalmatinske) udarne brigade, podržani artiljerijskim divizionom Primorske operativne grupe, primorali su neprijatelja da se, uz veće gubitke, povuče u Risan. Gubici 1. bokeljske brigade nisu utvrđeni, a 2. proleterska (dalmatinska) brigada imala je 6 mrtvih i 10 ranjenih boraca.
12. novembar – Jedinice 1. bokeljske udarne brigade Primorske operativne grupe 2. udarnog korpusa NOVJ oslobodile s. Grkovac (kod Risna). u kome se branila blokirana nemačka posada.
13. novembar – Posle dvodnevni oštiri borbi 10. crnogorska udarna brigada, uz sadejstvo delova 6. crnogorske udarne brigade, Primorske operativne grupe 2. udarnog korpusa NOVJ oslobodila Cetinje. Snage nemačke 181. pešadijske divizije su imale 70 mrtvih i veći broj ranjenih. Zaplenjeno je: 2 tenka, 1 top, 2 minobacača, 9 automatskih oruđa, 8 automobila. 2 magacina hrane i druga ratna oprema. Vrhovni komandant NOV i POJ maršal Jugoslavije Josip Broz Tito pohvalio je 10. crnogorsku udarnu brigadu.
- Prva bokeljska udarna brigada Primorske operativne grupe 2. udarnog korpusa NOVJ ovladala Golim vrhom i okolnim visovima oko s. Ledenica i, na taj način, pojačala blokadu posade 334. puka nemačke 181. pešadijske divizije u s. Ledenicama.
- U rejonu Pljevalja jedinice 3. proleterske (sandžačke) udarne brigade 37. udarne divizije NOVJ vodile borbu protiv nemačkih i četničkih snaga koje su iz Pljevalju vršile napad u pravcu Ilina brda.
14. novembar – Jedinice 10. crnogorske udarne brigade Primorske operativne grupe 2. udarnog korpusa NOVJ oslobodile Rijeku Crnojevića. Nemačke i četničke snage koje su branile to mesto bile su prisiljene da se povuku u pravcu Podgorice (sada: Titograda).
- U zoru snage nemačke 181. pešadijske divizije (363. puk, ojačan divizionom 222. artiljerijskog puka, 222. protivtenkovskim divizionom, 222. pionirskim bataljonom) i oko 1200 četnika počeli proboj od Danilovgrada ka Nikšiću, kako bi obezbedili izvlačenje 21. brdskog armijskog korpusa iz Crne Gore, preko Mostara, za Sarajevo. Tim neprijateljskim snagama (koje su posle tri dana borbi pojačane novim jedinicama) suprotstavili su se: 6. crnogorska udarna brigada (kasnije i 10. crnogorska udarna brigada) Primorske operativne grupe, 1. bataljon 5. proleterske (crnogorske) brigade 3. udarne divizije NOVJ, Nikšićki i Zetski NOP odred, podržani artiljerijom 2. udarnog korpusa NOVJ, u čijem je sastavu dejstvovao jedan britanski divizion.

¹ Povodom godišnjice oktobarske revolucije održane su prigodne svečanosti I u drugim mestima Crne Gore.

U dvanaestodnevni borbama svi-pokušaji neprijatelja da prodre u Nikšić završeni su neuspjehom. Skoro potpuno je uništen 363. puk. Zbog toga je neprijatelj morao da odustane od proboja na ovom pravcu i da pređe 11 odbranu. U tim borbama G. brigada je imala 56 mrtvih i 279 ranjenih boraca.

15. novembar – Na konferenciji omladine sreza nikšićkog formirana Omladinska crnogorska radna brigada.
17. novembar – Posle kraće i oštre borbe 9. crnogorska udarnu brigada 3. udarne divizije NOVJ oslobodila Rožaj u kome se nalazilo oko 400 pripadnika muslimanske milicije i četnika. Uz gubitke od 12 mrtvih i više ranjenih, neprijatelj je odbačen u pravcu Peći i Tutina. Zaplenjena su 2 mitraljeza i 12 pušaka. Brigada je imala 1 poginulog i 1 ranjenog borca.
18. novembar – Posle trinaestodnevni upornih borbi na položajima u rejonu s. Ledenica (kod Risna) 1. bokeljska udarna brigada i 5. bataljon 2. proleterske (dalmatinske) udarne brigade Primorske operativne grupe 2. udarnog korpusa NOVJ ovladali s. Ledenicama. gde je bila blokirana posada 334. puka nemačke 181. pešadijske divizije. Neprijatelj je imao 145 mrtvih, oko 190 ranjenih i 355 zarobljenih vojnika i oficira. Zaplenjeno je: 2 topa, 4 minobacača, 2 mitraljeza, 31 p. mitraljez, 35 automata, 380 pušaka, 40 pištolja i velika količina municije i drugog ratnog materijala. Prva bokeljska brigada je imala 37 mrtvih i 71 ranjenog, a 5. bataljon 2. brigade je imao 12 mrtvih i 48 ranjenih boraca.
- 18/19. novembar – Posle višečasovne borbe jedinice 3. proleterske (sandžačke) udarne brigade 37. udarne divizije NOVJ oslobodile Pljevlja, u kojima se branilo oko 6000 četnika. Zaplenjeno je: 16 automatskih oruđa, 6 kamiona. 20 konja i druga ratna oprema. Prema nepotpunim podacima poginulo je oko 150 a ranjeno oko 200 četnika, dok je 3. brigada imala 9 poginulih i 16 ranjenih boraca.
19. novembar – Saveznički avioni greškom bombardovali već oslobođeno Bijelo Polje, pričinivši veliku materijalnu štetu i znatne ljudske gubitke: samo iz 7. crnogorske omladinske brigade »Budo Tomović« 3. udarne divizije NOVJ poginulo je 7 i ranjeno je 35 boraca.
- 20/21. novembar – Jedinice 2. proleterske (dalmatinske) udarne brigade Primorske operativne grupe 2. udarnog korpusa NOVJ oslobodile Risan. Posada nemačke 181. pešadijske divizije povukla se u Kotor. Zarobljeni su jedan nemački oficir i nekoliko vojnika i italijanskih fašista.
21. novembar – Jedinice 2. proleterske (dalmatinske) udarne brigade i delovi 1. bokeljske udarne brigade Primorske operativne grupe 2. udarnog korpusa NOVJ oslobodile Perast, Tivat i Kotor. Neprijatelj se pod borbom povukao ka Budvi i Baru.
22. novembar – Jedinice 1. bokeljske udarne brigade Primorske operativne grupe 2. udarnog korpusa NOVJ oslobodile Budvu, a zatim gonile delove nemačke 181. pešadijske divizije koji su pod borbom odstupali prema Baru.
- Iz rejona Skadra, Podgorice (sada: Titograda) i Danilovgrada nemački 21. brdski armijski korpus otpočeo proboj pravcem Podgorica – s. Bioče – Kolašin – Bijelo Polje – Prijepolje u cilju izvlačenja iz Crne Gore, preko Sandžaka, za Sarajevo. Na tom pravcu, koji su zatvarale jedinice 3. udarne divizije NOVJ. ogorčene borbe su trajale mesec i po dana. Neprijatelj je uspeo da se, uz velike gubitke u ljudstvu i tehnici, probije i spoji sa 22. pešadijskom divizijom nemačkog 91. armijskog korpusa, koja je od Prijepolja išla ka Mojkovcu.¹
- 22/24. novembar – Drugi bataljon 1. brigade narodne odbrane upao u s. Crnce kod Podgorice (sada: Titograd), bez sopstvenih gubitaka, likvidirao grupu od 9 četnika. Ta grupa je dugo služila kao predstraža nemačkih snaga u dolini r. Zete.
24. novembar – Jedinice 1. bokeljske udarne brigade Primorske operativne grupe 2. udarnog korpusa NOVJ oslobodile Petrovac na moru i Bar, te u Petrovcu zarobile su 80 četnika a u Baru 140 četnika i 12 italijanskih fašista. One su imale samo 1 mrtvog i 1 ranjenog borca.
26. novembar – Jedinice 1. bokeljske udarne brigade Primorske operativne grupe 2. udarnog korpusa NOVJ oslobodile Ulcinj. Time je Crnogorsko primorje bilo konačno oslobođeno. Neprijatelj je imao 11 mrtvih vojnika.

¹ Od početka proboja do 10. decembra na tom pravcu (prema nepotpunim podacima) 21. korpus je imao oko 300 mrtvih, 1000 ranjenih i 130 zarobljenih vojnika i oficira. Zaplenjeno je: 22 topa, 27 mitraljeza i 1 p. mitraljez, 100 pušaka, 15 automata, 500.000 metaka i drugi ratni materijal. Uništeno je 500 raznih motornih vozila. U istom vremenu 3. divizija je imala 195 mrtvih, 120 ranjenih i oko 130 promr/lih boraca

29. novembar – U Kućima, blizu Podgorice (sada Titograd), od zarobljenika – bivših crvenoarmejaca koji su iz nemačkog 21. armijskog korpusa prebegli na slobodnu teritoriju, formiran 5 (ruski) bataljon 5. proleterske (crnogorske) udarne brigade 3. udarne divizije NOVJ.
- Novembar – Okružni odbor NOF-a za Boku izdao proglas u kome narod Boke poziva da sve od sebe da za konačno uništenje najvećeg neprijatelja svih naroda Jugoslavije: nemačkih zlikovaca i njihovih pomagača.

HRVATSKA

1. novembar – Naredbom GS NOV i PO za Hrvatsku formirano Nastavno odeljenje pri GS NOV i PO za Hrvatsku.
- Po naredjenju Štaba 6. korpusa NOVJ formirana Komanda osječkog vojnog područja.
- Peta dalmatinska udarna brigada 19. divizije NOVJ napala delove nemačke 264. pešadijske divizije i četnike u s. Otonu, s. Pađenama i s. Očestovu (kod Knina). Posle višerasovne borbe zauzeto je jedino Očestovo. Prema nepotpunim podacima neprijatelj je imao 126 mrtvih, 52 ranjena i 3 zarobljena. Brigada je imala 13 poginulih, 60 ranjenih i 1 zarobljenog borca.
- Između Nove Gradiške i s. Okučana jedinice Omladinske udarne brigade »Joža Vlahović« 40. divizije NOVJ na 30 mesta porušile prugu Beograd – Zagreb.
- Kod s. Stupnika (blizu Slav. Broda) 3. bataljon 4. brigade 12. udarne divizije NOVJ napao iz zasede nemačku kolonu od 40 kamiona i nekoliko tenkova. Zapaljeno je 5 kamiona, putnički automobil i motocikl, a oštećeno 20 kamiona i 1 tenk.
- Između s. Andrijevac i s. Sibirja (kod Slav. Broda) delovi Čehoslovačke brigade »Jan Žižka« 12. udarne divizije NOVJ napali iz zasede nemačku kolonu. Neprijatelj je imao 60 vojnika izbačenih iz stroja.
- 1/2. novembar – Kod o. Paga britanski razarači »Vitlend« i »Avonvejl*« potopili nemački razarač TA 20 i torpiljarke UJ 202 i UJ 208
2. novembar – Između s. Okučana i Novske delovi 18. udarne brigade 40. divizije NOVJ na 15 mesta porušili prugu Beograd – Zagreb.
3. novembar – Otpočeo rad podružnice Tanjuga za Hrvatsku.
- Jedinice 26. divizije NOVJ oslobodile Šibenik i razbile kolonu nemačke 264. pešadijske divizije na komunikaciji Šibenik – Drniš.
- Jedinice 19. divizije NOVJ oslobodile Obrovac (kod Zadra).
- Posle šestorasovne borbe jedinice 1. udarne brigade »Braća Radić«, uz sadejstvo 2. brigade »Matija Gubec« 32. divizije NOVJ zauzele s. Trgovišće i s. Hrašćinu (kod Zagreba) gde su se branile ustaše i domobrani. Zaplenjene su 164 puške, 6 p. mitraljeza, oko 16.000 metaka, 305 bombi i drugi ratni materijal.
- Kod s. Borovljana (blizu Koprivnice) jedinice 3. brigade »Nikola Demonja« 33. divizije NOVJ napale iz zasede delove 5. ustaške brigade i odbacile ih u pravcu Koprivnice.
- Između s. D. Vrbe i s. Garčina 1. i 4. bataljon Osječke udarne brigade 12. udarne divizije NOVJ na 26 mesta porušili prugu Vinkovci – Banova Jaruga.
- Treći bataljon 2. brigade 33. divizije NOVJ zauzeo s. Hlebine (kod Koprivnice).
4. novembar – Kod s. Križa (na putu Zagreb – s. Banova Jaruga) delovi 3. diverzantskog odreda Grupe diverzantskih odreda GS NOV i PO za Hrvatsku minom uništili putnički auto. Poginuli su 1 domobranski general i 2 potpukovnika, a 2 majora su teško ranjena.
- 4/5. novembar – Jedinice 26. udarne divizije NOVJ oslobodile Drniš i zarobile glavninu 1. i 2. bataljona 7. ustaške brigade.
- Jedinice 2. udarne brigade 7. udarne divizije NOVJ, posle petorasovne borbe, zauzele nemačko uporište u s. Majuru (kod Kostajnice), zaplenivši: 1 minobacač sa 150 mina, 3 mitraljeza, 4 p. mitraljeza, 4 automata, 9 tromblona, 22 puške, 35.000 metaka, 130 bombi i drugu opremu.
- Između s. Zadubravja i s. D. Vrbe (na pruzi Banova Jaruga – Vinkovci) 1. bataljon Osječke udarne brigade 12. udarne divizije NOVJ na 24 mesta porušio prugu.

5. novembar — Na komunikaciji Kostajnica — Dubica jedinice 3. brigade 7. udarne divizije NOVJ napale iz zasede neprijateljsku motorizovanu kolonu. Poginulo je 69 neprijateljskih vojnika (među kojima i 3 oficira) a 12 kamiona je uništeno.
- Kod železničkih stanica Culinec i Kutina (na pruzi Beograd — Zagreb) delovi 3. diverzantskog odreda Grupe diverzantskih odreda GS NOV i PO za Hrvatsku miniranjem pruge srušili 2 nemačka transporta, uništivši lokomotivu i 8 vagona i oštećivši 3 vagona.
- Anglo-američka avijacija bombardovala Rijeku. Potopljeni su minonosac, torpiljarka, naoružani motorni jedrenjak i patrolni brod. Poginulo je oko 100 nemačkih vojnika, a ranjen ih je veći broj.
- Novembar p. — U Delnicama, na konferenciji električara, raspravljalo se o konkretnim planovima za obnovu električne mreže na oslobođenoj teritoriji.
6. novembar — Naredbom GS NOV i PO za Hrvatsku 19. divizija NOVJ nazvana udarnom.
- Kod s. Sv. Ivana Zabno oko 600 ustaša iz Križevaca i Bjelovara napalo na delove 1. brigade 33. divizije NOVJ. Posle jednočasovne borbe, zbog nadmoćnosti neprijatelja u ljudstvu i naoružanju, delovi 1. brigade su se povukli.
- Kod s. Gaja (blizu Pakraca) delovi Posavskog NOP odreda 0. korpusa NOVJ odbili napad oko 500 nemačkih vojnika. Neprijatelj je imao 7 mrtvih i 8 ranjenih.
- Us. Bertićima (kod Labina u Istri), održani prvi izbori za seoski NO odbor.
7. novembar — Posle tročasovne borbe jedinice Zumberačke brigade 34. divizije NOVJ zauzele s. Zorkovac (kod Karlovca) u kome su se branili delovi 3. bataljona domobranske 2. posadne brigade. Neprijatelj je imao 11 mrtvih i 40 zarobljenih oficira i domobrana, a jedinice Zumberačke brigade 2 ranjena borca. Zaplenjena su 3 mitraljeza, 2 p. mitraljeza, 4 automata, 53 puške, 210 mina za minobacače i druga oprema.
- Kod Ivanić-Grada, kod s. Seseva i između s. Ostrne i s. Prečeca delovi 3. diverzantskog odreda Grupe diverzantskih odreda GS NOV i PO za Hrvatsku na trideset mesta porušili prugu Beograd — Zagreb. Uništeno je 10 vagona a 1 lokomotiva je oštećena.
- 7/8. novembar — Jedinice 1. i 3. brigade 33. divizije NOVJ zauzele s. Brckovljane, s. Božjakovinu i s. D. i G. Gračec (kod Zagreba), u kojima se branilo oko 300 nemačkih vojnika, i porušile na 97 mesta prugu između Ivanić-Grada i s. Dugog Sela.
- Posle četvoročasovne borbe 2. brigada »Matija Gubec« 32. divizije NOVJ prodrla u s. D. Zelinu (kod Zagreba), u kome se branilo oko 100 ustaša iz sastava Paveličeve gardijske brigade, ali se, zbog intervencije neprijateljskih snaga iz susednih garnizona, morala povući.
8. novembar — Po naređenju Štaba mornarice NOVJ, na o. Istu formiran Kvarnerski pomorski sastav od 5 flotila.
- 8/9. novembar — Između s. Starog Topolja i s. Starih Perkovaca (na pruzi Vinkovci — Banova Jaruga) jedinice 12. udarne divizije NOVJ porušile 2 mosta i oštetile prugu na 47 mesta. Sem toga one su napale s. Staro Topolje, u kome se branilo 600 nemačkih vojnika, ali ga zbog dolaska oklopnog voza, nisu mogle zauzeti.
- Između s. Zdenčine i s. Mavračića jedinice Karlovačke udarne brigade 34. divizije NOVJ na 43 mesta porušile železničku prugu Zagreb — Karlovac.
10. novembar — Posle konačnog oslobođenja Dalmacije Štab 8. korpusa NOVJ izdao naredbu za rasformiranje: Grupe južnodalmatinskih NOP odreda (Neretvanski i Biokovski NOP odred i 1. grupa biokovskih udarnih bataljona). Grupe južnodalmatinskih otočkih NOP odreda (Dubrovački i Konavljanski NOP odred i dva bataljona boraca iz ranije rasformiranih odreda: Bračkog, Hvarskog, Korčulanskog, Mljetskog, Lastovskog i Pelješackog), Grupe srednjodalmatinskih NOP odreda (Sibensko-trogirski, Dinarski i Mosorski NOP odred) i Grupe severnodalmatinskih NOP odreda (Kninski i Zardarski NOP odred i Skradinska četa). Naredba je sprovedena do kraja meseca a ljudstvo je uključeno u divizije 8. korpusa.
- U Glini održana Okružna konferencija delegata sreskih i opštinskih NO odbora Banije. Raspravljalo se o obnovi Banije.
11. novembar — U Glini otpočeo dvodnevni rad III okružne konferencije AFZ-a Banije.
- U Slav. Požegi održana konferencija propagandista i dopisnika štampe iz cele Slavonije.

- Kod s. Križa (na pruži Kutina — Zagreb) delovi 3. diverzantskog odreda Grupe diverzantskih odreda GS NOV i PO za Hrvatsku miniranjem pruge srušili nemački transportni voz, uništivši lokomotivu i 8 vagona i oštetivši 10 vagona. Poginulo je 40 nemačkih vojnika i dosta ih je ranjeno. Saobraćaj je obustavljen 40 časova.
- 12. novembar — Na komunikaciji Kostajnica — Dubica delovi 2. udarne brigade 7. udarne divizije NOVJ napali iz zasede neprijateljsku motorizovanu kolonu. Zarobljeno je 12 a poginulo je 46 neprijateljskih vojnika. Zaplenjena su 2 p. mitraljeza, 2 tromblona, 32 puške i 1 radio-sonica, a 6 kamiona je zapaljeno.
 - U rejonu s. Kukuruzara, s. Kostreša i s. Svinjice, posle četvoročasovne borbe, 4. brigada i delovi 2. udarne brigade i 1. banijskog NOP odreda 7. udarne divizije NOVJ odbili napad delova nemačke 1. kozačke konjičke divizije iz Sunje, s. Majura i s. Graboštana i prinudili ih na povlačenje u polazne garnizone.
 - Kod s. Cage (blizu Novske) delovi Posavskog NOP odreda 6. korpusa NOVJ napali iz zasede nemačku kolonu (jačine 500 vojnika) i prinudili je na povlačenje u s. Okučano. Neprijatelj je imao 20 mrtvih i 10 ranjenih vojnika.
- 13. novembar — Između s. Koške i s. Bizovca jedinice 18. udarne brigade 40. divizije NOVJ i 2. bataljona 1. diverzantskog odreda Grupe diverzantskih odreda GS NOV i PO za Hrvatsku na 66 mesta porušile prugu Našice — Osijek i između s. Budimaca i s. Brodanaca (na putu Našice — Osijek) iz zasede napale domobransku kolonu (jačine 300 vojnika). U borbi je poginulo 20 i zarobljeno 15 domobrana.
 - Između s. Seseva i s. Dugog Sela jedinice 1. udarne brigade »Braća Radić« 32. divizije NOVJ na 18 mesta porušile železničku prugu Zagreb — Križevci.
- 13/14. novembar — Delovi 33. divizije NOVJ zauzeli s. Šumećane (kod Ivanić-Grada), gde se branilo oko 300 vojnika iz nemačke 13. SS divizije »Handžar«.
- 14. novembar — Jedinice Osječke udarne brigade 12. udarne divizije NOVJ zauzele s. Piškorevce (kod Đakova), gde se branio nemački 2. policijski bataljon (oko 600 policajaca). Neprijatelj je imao oko 400 poginulih. Zaplenjeno: 1 minobacač, 21 mitraljez, 10 p. mitraljeza, 260 pušaka, 203.200 metaka, 1267 ručnih bombi, 38 bicikla i druga ratna oprema.
 - U rejonu s. Netrcića, s. Lipnika i s. Zakanja (kod Karlovca) nemačke i ustaške snage iz Karlovca, s. Ozlja i s. Stativa napale na jedinice Karlovačkog i Belokranjskog NOP odreda i posle petočasovne borbe prinudile ih da se preko r. Kupe povuku na slovenačku teritoriju.
- 15. novembar — GS NOV i PO za Hrvatsku obavestio VS NOV i POJ da nemački viši štabovi i ustanove napuštaju Osijek i da se produžava evakuacija nemačkog življa i materijala iz osječkog okruga.
 - Naredbom GS NOV i PO za Hrvatsku formirana 1. i 2. artiljerijska oficirska škola GS NOV i PO za Hrvatsku.
 - Odeljenje pravosuđa ZAVNOH-a izdalo Uputstvo o preuređenju sudova.
 - Jedinice 3. udarne brigade 35. divizije NOVJ oslobodile s. Lovinac (kod Gračaca), u kome se branio 35. ustaški bataljon.
- Novembar s. — U Orahovici održana konferencija železničara Slavonije. Raspravljano o obnovi železničkog saobraćaja.
- 16. novembar — Odeljenje pravosuđa ZAVNOH-a izdalo Uputstvo o kaznenom postupku.
 - Jedinice 2. i 3. brigade 13. divizije NOVJ oslobodile s. Sv. Rok (kod Gračaca), gde se branio 35. ustaški bataljon.
 - Jedinice 2. brigade 33. divizije NOVJ zauzele s. Peteranec (kod Koprivnice).
- 16/17. novembar — Između s. Križa i Ivanić-Grada 3. brigada »Nikola Demonja« 33. divizije NOVJ i delovi 3. diverzantskog odreda Grupe diverzantskih odreda GS NOV i PO za Hrvatsku porušili prugu Beograd — Zagreb na 62 mesta i srušili 2 mosta.
- 17. novembar — Prva udarna brigada »Braća Radić« 32. divizije NOVJ napala s. D. Zelinu (kod Zageba), gde se branilo 240 ustaša Paveličeve gardijske brigade. Napad nije uspeo zbog dolaska ustaško-domobranskih pojačanja iz Sv. Ivana Zeline.
- 17/18. novembar — Treća brigada 7. udarne divizije NOVJ napala ustaše i domobrane u Golubovcu i s. Unčanima (na komunikaciji Kostajnica — Dvor). Posle kraće borbe s. Golubovac je zauzet, ali je neprijatelj uspeo da se, posle šestočasovne borbe, zadrži u s. Unčanima.

- IS. *novembar* — Otpočeo sedmodnevni napad jedinica 6. korpusa NOVJ na Našice, gde se branilo oko 1400 nemačkih vojnika i ustaša. 1 pored ojačavanja pojedinih jedinica, svi pokušaji da se grad zauzme ostali su bez uspeha. U toku ovih borbi jedinice 6. korpusa zaplenile su 25 mitraljeza, 14 p. mitraljeza, 7 automata, 559 pušaka, 9 minobacača. 372 rufine bombe, 321.850 metaka, 230 mina i uništile 1 kamion, 1 oklopni automobil, 3 tenka, 1 motocikl, a oštetile 5 tenkova, 1 haubicu, 2 mitraljeza i 2 protivtenkovska topa.
- Dva bataljona 12. proleterske udarne brigade 12. udarne divizije NOVJ zauzela s. Markovac (kod Našica) gde se branilo 450 policajaca iz sastava nemačkog 2. policijskog puka.
- Jedinice Osječke udarne brigade 12. udarne divizije NOVJ zauzele s. Klokočevce (kod Našica), gde se branilo 380 policajaca iz sastava nemačkog 2. policijskog puka.
- Otpočeo dvodnevni rad II okružne konferencije SKOJ-a za Gorski kotar.
- 18/19. *novembar* — Između s. Križa i Ivanić-Grada delovi 1. brigade 33. divizije NOVJ na 80 mesta porušili železničku prugu Beograd — Zagreb.
19. *novembar* — U s. Đurđevcu (kod Bjelovara), po naređenju Glavnog štaba NOV i PO za Hrvatsku, od četvrtih bataljona I. udarne brigade »Braća Radić« i 2. brigade »Matija Gubec« 32. divizije NOVJ i Podravske NOP odreda Istočne grupe NOP odreda 10. korpusa NOVJ formirana 3. brigada »Pavlek Mihovil Miškina« 32. divizije NOVJ. Tada je rasformirana i Podravska NOP odred 10. korpusa NOVJ.
- U Glini otvoren Kulturno-prosvetni radnički dom.
20. *novembar* — Kod s. Stančića (blizu Zagreba) delovi 32. divizije NOVJ napali iz zasede 1. i 3. bataljon 20. pešadijskog puka domobranske 1. pešadijske divizije, ali se posle nekoliko uzastopnih napada i protivnapada povukli, jer su neprijatelju pristigla pojačanja. Neprijatelj je imao 28 mrtvih i 36 ranjenih.
- Na komunikaciji Kostajnica — Dvor na Uni 3. brigada 7. udarne divizije NOVJ napala iz zasede delove nemačke 1. kozačke konjičke divizije 1 nanela im gubitke od 45 mrtvih i više ranjenih vojnika.
- Drugi bataljon 3. brigade »Nikola Demonja« 33. divizije NOVJ zauzeo s. Marču (kod Ivanić-Grada), gde se branilo 60 nemačkih vojnika.
- U Metkoviću, na prvoj konferenciji NOF-a za srez Metković, izabran Odbor NOF-a za taj srez.
22. *novembar* — Kod s. Hrsova (blizu Križevaca) 3. bataljon 2. brigade 33. divizije NOVJ napao iz zasede na oko 200 ustaša i odbacio ih u Bjelovar.
- Kod železničkih stanica Ostina i Ilove (na pruzi N. Gradiška — Zagreb) delovi 3. diverzantskog odreda Grupe diverzantskih odreda GS NOV i PO za Hrvatsku miniranjem pruge srušili dva neprijateljska transportna voza. Uništena je lokomotiva i 16 vagona a 1 lokomotiva je oštećena. Poginula su 53 neprijateljska vojnika a mnogo više ih je ranjeno. Saobraćaj je obustavljen 48 časova.
- 22/23. *novembar* — Jedinice Karlovačke udarne brigade i udarne brigade »Franjo Ogulinac Seljo« 34. divizije NOVJ zauzele s. Peščenicu i s. Lekenik (na komunikaciji Zagreb — Sisak), prinudivši delove 2. bataljona domobranske 4. posadne brigade na povlačenje prema železničkim stanicama. Pošto napad na te stanice nije uspeo, jedinice NOVJ su se povukle. One su zarobile 48 neprijateljskih vojnika i oficira i zaplenile 2 mitraljeza, 1 p. mitraljez, 41 pušku, 36.000 metaka i drugu opremu.
- Jedinice 4. brigade 7. udarne divizije NOVJ zauzele s. Zmlaču (blizu Dvora na Uni), u kome su se branili delovi 1. bataljona domobranskog 7. lovačkog puka. Zarobljeno je 5, poginulo 25 i ranjeno 10 domobrana. Brigada je imala 2 mrtva i 8 ranjenih boraca.
23. *novembar* — U rejonu s. Trojvrha, s. Vojnovca, s. Mudrića i s. Radoševića (kod Ogulina) jedinice 8. udarne divizije NOVJ izvršile neuspeo napad na delove nemačke 392. legionarske divizije i 33. ustaškog bataljona. Neprijatelj je imao 275 mrtvih i ranjenih a jedinice 8. divizije — 28 mrtvih i 122 ranjena borca. Zaplenjeno: minobacač sa 400 mina, 3 mitraljeza, 6 p. mitraljeza, 10 tromblona, 55 pušaka, 60 pari odela i 200 čebadi.
- Kod s. Hrsova i s. Farkaševca (blizu Križevaca) jedinice 3. bataljona 2. brigade 33. divizije NOVJ razbile ustašku i žandarmerijsku kolonu (jačine oko 250 vojnika).
- 23/24. *luvernbar* — Delovi 33. divizije NOVJ izvršili neuspeo napad na oko 700 vojnika iz nemačke 13. SS divizije »Handžar« u s. Lupoglavu (kod Ivanić-Grada).

24. novembar — Po naređenju Slaba 7. udarne divizije NOVJ rasformiran 1. banijski NOP odred. Njegovim ljudstvom su popunjene 1. udarna brigada »Vasilj Gaćeša« i 2. udarna brigada te divizije. Drugi banijski NOP odred tada je preimenovan u Banijski NOP odred.
25. novembar — U rejonu s. Javornja i Jurakovca jedinice 3. i 4. brigade 7. udarne divizije NOVJ odbile napad delova nemačke 1. kozačke konjičke divizije i domobranske 7. lovačke brigade iz s. Divuše i Dvora na Uni i prinudile ih na povlačenje u polazne garnizone.
26. novembar — Jedinice 8. korpusa NOVJ otpočele kninsku operaciju. Teške borbe protiv nemačkih, četničkih i ustaških snaga (ostaci nemačke 264. pešadijske divizije i 373. legionarske divizije, delovi 944. obalskog artiljerijskog puka, 581. mornarički i 501. inženjerijski bataljon, jedan ustaški bataljon i četnici popa Đujića — ukupno oko 12.500 vojnika) vođene su sve do 4. decembra, kada je grad oslobođen. Prema nepotpunim podacima neprijatelj je imao 6.555 mrtvih i 4.258 zarobljenih, a jedinice 8. korpusa 629 mrtvih, 2.275 ranjenih i 126 nestalih boraca.
- U Splitu održano oblasno savetovanje NOF-a Dalmacije. Diskutovalo se o obnovi zemlje, o zadacima NO odbora i o ulicaju NOF-a na rad organa narodne vlasti.
- U srezu Čabar održan omladinski slet. Učestvovalo je oko 400 omladinaca i omladinki.
- U Čazmi održana izložba ručnih radova žena moslavačkog okruga.
27. novembar — Okružno partijsko savetovanje za okrug Osijek razmatralo političku situaciju i stanje partijskih organizacija.
28. novembar — Na prostoriji s. Zaistovec — s. Preseka —s. Slatina 20. pešadijski puk domobransko 1. pešadijske divizije i dve čete ustaško-domobranske 1. posadne brigade iz Križevaca, s. G. Rijeke, Sv. Ivana Zeline i s. Vrbovca napali jedinice 32. divizije NOVJ i prinudili ih da se u toku noci prebace na prostoriju s. Buzadovac — s. Cugovac — s. Remetinec (kod Križevaca).
29. novembar — U Prosvetnom odeljenju Oblasnog NO odbora za Dalmaciju održana zajednička konferencija umetnika — partizana. Doneta je odluka da se priredi izložba radova tih umetnika.
- U Baniji, na sastanku plenuma Okružnog NO odbora Banije, u prisustvu predstavnika ZAVNOH-a i NOF-a, Izvršni odbor prvi put podneo izveštaj o svom radu skupštini predstavnika celog okruga.
- U Baniji održani izbori za članove okružnih sudova.
- 29/30. novembar — U rejonu s. Sv. Ivan Zabno — Križevci 3. brigada »Nikola Demonja« 33. divizije NOVJ na 200 mesta porušila železničku prugu Bjelovar — Križevci i srušila 1 most.
30. novembar — Četvrta brigada 7. udarne divizije NOVJ zauzela s. Zamlaču (na komunikaciji Kostajnica — Dvor na Uni). Neprijatelj (nemački vojnici, ustaše i domobrani) imao je 20 mrtvih, 30 ranjenih i 16 zarobljenih vojnika i oficira, a 4. brigada — 1 mrtvog i 13 ranjenih boraca. Zaplenjena su 2 minobacača sa 60 mina, 3 p. mitraljeza, 15 pušaka, 4000 metaka i druga oprema.
- U rejonu s. Janje Gore (kod Ogulina) 1. udarna brigada i delovi 2. udarne brigade 8. udarne divizije NOVJ, posle dvodnenih borbi, odbili napad delova nemačke 392. legionarske divizije i 33. ustaškog bataljona i prinudili ih na povlačenje prema s. Vojnovcu.
- U Drnišu, povodom oslobođenja drniškog sreza, održan veliki narodni zbor: prisustvovalo preko 5000 lica.
- Novembar k. — Na pl. Velebitu, u automobilskoj nesreći, poginuo operativni oficir u Stabu 13. divizije NOVJ major Đuro Trbović, narodni heroj.
- Novembar — Po naređenju Štaba 4. korpusa NOVJ formiran Tenkovski bataljon tog korpusa.
- Po naređenju Štaba 4. korpusa NOVJ formirana dva omladinska bataljona sa kojima je izvođena obuka u rukovanju oružjem.
- U Čazmi otvoren Dom kulture.
- U Šibeniku održana I konferencija AFZ-a. Izabran je Gradski odbor AFZ-a.

MAKEDONIJA

1. novembar
- U rejonu s. Svinjišta i s. Zavoja (blizu Resna) 1. makedonska udarna brigada 4«. divizije NOVJ napala jaču nemačku kolonu, ali je posle višečasovne borbe odbacena s položaja. Spalivši veći broj kuća, kolona je produžila pokret za Ohrid. Neprijatelj je imao oko 20 mrtvih i ranjenih. Uništen je 1 automobil i nekoliko zaprežnih vozila. Brigada je imala 1 mrtvog i 7 ranjenih boraca.
 - Kod s. Popčeva i s. Vodoča i između Tri Vode i s. Cepela (na komunikaciji Valandovo — Strumica) 51. divizija Bregalničko-strumičkog korpusa NOVJ vodila teške borbe protiv jedinica nemačke Borbene grupe »Katner« i kolona koje su nastupale iz Valandova prema Strumici. Poginulo je oko 30 neprijateljskih vojnika.
 - Kod s. Bučišta 1 s. Tripotanaca (blizu Kočana) 14. makedonska brigada 50. divizije NOVJ odbila napad nemačke kolone sa pravca Štipa. Neprijatelj je imao 3 poginula vojnika.
- 1/2. novembar
- Kod s. Loznana (između Bitolja i Prilepa) 1. bataljon 7. makedonske NO brigade miniranjem uništio nemačku kompoziciju (oko 35 vagona) s municijom. Eksplozijom su pruga i nasip porušeni na dužini od oko 80 metara.
2. novembar
- U rejonu s. Misleševa i s. Morovišta (knd Struge) 15. makedonska brigada 48. divizije NOVJ, posle trodnevnih borbi, odbila napade nemačkih snaga koje su pokušavale da se iz Struge probiju za Ohrid. Brigada je imala 5 mrtvih i 6 ranjenih boraca, dok gubici neprijatelja nisu utvrđeni.
 - Posle četvorodnevnih borbi jedinice 41. i 49. divizije 15. korpusa NOVJ oslobodile Prilep i odsekle nemačku Borbenu grupu »Stajrer«, koja se morala izvlačiti preko Bitolja, Ohrida i Struge za Albaniju. U gradu je zaplenjeno dosta magacina ratne opreme. Jedinice NOVJ su imale 78 mrtvih i 108 ranjenih boraca, a neprijatelj oko 100 ranjenih vojnika (broj mrtvih nije utvrđen).
 - U rejonu s. Opejnce 1 s. Rasine (blizu Ohrida) 1. makedonska udarna brigada 48. divizije NOVJ vodila tešku borbu protiv nemačke kolone. Najzad, uz obostrane velike gubitke, kolona se probila za Ohrid.
 - S nasipa na komunikaciji Skoplje — Kačanik 1. bataljon 16. makedonske NO brigade odbacio nemačko obezbeđenje i zaplenio mitraljez, 2 sanduka municije i drugu opremu.
3. novembar
- U rejonu s. Brazde, Poliševine i Gradišta (blizu Skoplja) 1. bataljon 16. makedonske NO brigade vodio višečasovnu borbu protiv manje nemačke kolone koja se probijala za Kačanik i uspeo da održi položaje. Neprijatelj je imao 8 mrtvih i više ranjenih, a bataljon 2 mrtva i 5 ranjenih boraca. Zaplenjena su 3 zaprežna vozila i pešadijska i minobacačka municija.
 - Pod pritiskom jačih nemačkih snaga, koje su se povlačile iz Strumice za Stip, 20. makedonska brigada 51. divizije NOVJ, posle borbi u rejonu Radovišta, povukla se za s. Kaluđericu 1 s. Dukatino.
4. novembar
- Jedinice 49. divizije 15. korpusa NOVJ, goneći odstupajuće nemačke snage iz Prilepa i Borbenu grupu »Stajrer«, oslobodile Bitolj.
 - Štab Bregalničko-strumičkog korpusa NOVJ izdao zapovest da 50. divizija NOVJ što pre oslobodi Stip a 51. divizija NOVJ Strumicu, a potom obe divizije produže nastupanje u dolini Vardara da bi presekle komunikaciju Đevdelija — Skoplje.
 - U rejonu Kule (na komunikaciji Skoplje — Kačanik) 16. makedonska brigada Kumanovske divizije NOVJ zbacila nemačke obezbeđujuće delove s položaja, zatim, u toku noći, sačekala nemačku motorizovanu kolonu i uništila 8 kamiona i 1 top.
 - U rejonu s. Bratoselca, s. Reljana, s. G Sopota i s. Quinca (kod Preševa) 17. makedonska brigada Kumanovske divizije NOVJ vodila sedmočasovnu borbu protiv nemačkih snaga koje su težile da je odbace s komunikacije i da se izvuku za Kumanovo. Ne uspevši u tome, neprijatelj se povukao za Preševo.
 - U rejonu s. Kalauzlija 1 s. Radnje (blizu Štipa) 13. i 19. makedonska brigada 50. divizije NOVJ vodile ceo dan borbu protiv nemačkih snaga koje su branile Stip. Kalauzlije su dvaput prelazile iz ruke u ruku, dok najzad 19. brigada nije ovladala tim selom.
5. novembar
- Jedinice 51. divizije NOVJ, posle petodnevnih borbi protiv snaga nemačke Borbene grupe »Katner« (sastava: pukovska grupa, jedan bataljon mornarice i jedan kavkaski bataljon), oslobodile Strumicu, zarobivši 82 nemačka vojnika i oficira i zaplenivši nekoliko magacina oružja, municije i druge ratne opreme.
 - U Strumici formiran Gradski komitet KPM za Strumicu.

- Posle osmodnevnih borbi protiv 3. bataljona 65. pešadijskog puka nemačke 11. vazduhoplovno-poljske divizije u rejonu s. Novog Sela (kod Strumice) bugarska 7. pešadijska divizija ovladala linijom s. Amzali — s. Drvoš — s. Novo Selo, a sledećeg dana ušla u već oslobođenu Strumicu.
 - Peta makedonska brigada 49. divizije NOVJ. goneći zaštitne delove nemačke Borbene grupe »Štajrer«. koja se povlačila iz Bitolja, oslobodila Resen i pri tom zaplenila magacin intendantske opreme.
 - Kod s. Brazde (blizu Skoplja) 1. bataljon 16. makedonske NO brigade napao nemačke obezbeđujuće delove i posle višečasovne borbe oslobodio selo, zaplenivši dosta municije.
 - Posle sedmodnevnih borbi u rejonu r. Pčinja — pl. Rujen delovi nemačke 11. vazduhoplovno-poljske i 22. pešadijske divizije povukli se ka Kumanovu, gde su organizovali odbranu. Bugarska 1. armija (1, 2. i 11. pešadijska divizija i 2. konjička brigada) i 17. i 18. makedonska brigada Kumanovske divizije NOVJ ovladale su rejonom istočnije i severnije od Kumanova i pl. Rujena.
 - Po oslobođenju Strumice Stab Bregalničko-strumičkog korpusa NOVJ naredio 51. diviziji NOVJ da svoje jedinice uputi za Valandovo, Dojran i Devđeliju da zaposednu granicu prema Grčkoj i ne dozvole stranim (pa ni savezničkim) trupama prelaz granice bez odobrenja GŠ NOV i PO za Makedoniju.
- Novembar p.*
- U Prilepu, pri GŠ NOV i PO zn Makedoniju, formiran mobilizacijski odsek.
 - [zašao prvi broj časopisa Makedonka«, organa AFŽ-a Makedonije. Časopis je Izlazio mesečno.
- 4
- 6. novembar*
- Posle borbi kod Duvanske stanice protiv nemačke Borbene grupe »Katner-: koja se povlačila iz Slrumlce za Štip, 20. makedonska brigada 51. divizije NOVJ oslobodila R-dovište, zarobivši oko 80 nemačkih vojnika i oficira i zaplenivši dosta oružja i drugog materijala.
 - U rejonu s. Creševa (kod Skoplja) 2. i 4. bataljon 16. makedonske NO brigade, odbivši napad, odbacili ka s. Sindelićevu (sada: Asanbegovo) nemačke delove koji su pokušali da se probiju za Kačanik. Neprijatelj je imao 15 mrtvih, 6 ranjenih i 6 zarobljenih. Zaplenjeno: 15 pušaka, 2 automata, 2 p. mitraljeza, 1 minobacač i druga ratna oprema. Gubici jedinica NOV.T: 1 mrtav i 5 ranjenih.
 - Četrdeset osma divizija NOVJ izdala zapovest 1. makedonskoj NOU brigadi, 15. makedonskoj NO brigadi i 4. šiptarskoj NO brigadi da 7. novembra izjutra napadnu i oslobode Ohrid i Strugu.
 - U s. Žuincu (blizu Preševa) 17. makedonska brigada Kumanovske divizije NOVJ i delovi iz sastava otečestvenofrontovske bugarske 1. armije napali balističke snage i odbacile ih ka Preševu. Neprijatelj je imao oko 20 mrtvih.
 - U rejonu Rujevog brda (na komunikaciji Radovište — Štip) artiljerijska brigada 50. divizije NOVJ iznenada otvorila vatru po nemačkoj koloni koja se preko Radovišta povlačila za Stip i nanela joj gubitke od oko 60 mrtvih i mnogo više ranjenih. Zaplenila je protivtenkovski top, putnički automobil i motocikl i zapalila kamion.
- 6/7. novembar*
- Jedinice 41. divizije 15. korpusa NOVJ napale nemačke zaštitne delove na frontu od ušća Crne reke do Demir-kapije i posle višečasovne oštre borbe uspele da proteraju neprijatelja i ovladaju tom teritorijom. Neprijatelj je imao oko 15 mrtvih, a jedinice 41. divizije 13 poginulih boraca. Delom je uništen a delom Oštećen jedan nemački železnički transportni voz.
- 7. novembar*
- Posle jednodnevne borbe protiv nemačke Borbene grupe »Štajrer . jedinice 48. divizije NOVJ (1. NOU brigada i 15 makedonska NO brigada) i 5. brigada 49. divizije NOVJ oslobodile Ohrid.
 - Posle povlačenja nemačkih snaga, jedinice 4. makedonske brigade 51. divizije NOVJ oslobodile Valandovo, Udovo i Dojran.
 - Posle povlačenja nemačkih snaga, Devđelijski NOP odred oslobodio Devđeliju.
 - Kod s. Podmolja (blizu Ohrida) 15. makedonska brigada 48. divizije NOVJ vodila tešku borbu protiv nemačkih snaga koje su pokušale da se iz Struge probiju za Ohrid: zatim, zbog jakog pritiska neprijatelja i snažne artiljerijske vatre iz Ohrida, povukla se za s. Orovnik i s. Lakočerej, spalivši nekoliko neprijateljskih kamiona. Brigada je imala 8 mrtvih, 7 ranjenih i 20 nestalih boraca.
 - U rejonu s. Palikura (kod Gradskog) 11. makedonska brigada 41. divizije NOVJ vodila tešku borbu protiv nemačkih zaštitnih delova (oko 350 vojnika). Neprijatelj ju je odbacio s položaja, a zatim, miniranjem, srušio drumske mostove u tom rejonu.

- U rejonu Zobnika (kod Štipa) 13. makedonska brigada 50. divizije NOVJ vodila četvorčasovnu borbu protiv nemačke kolone koja je nastupala s pravca Radovišta. Brigada se zatim povukla za s. Civlik.
 - U rejonu s. Nikomana (kod Štipa) 19. makedonska brigada 50. divizije NOVJ ceo dan vodila borbu protiv nemačkih jedinica koje su obezbeđivale pravac od Kočana ka Štipu, ali, i pored dva juriša, nije ovladala nemačkim položajima.
- novembar
- Posle četvorodnevni borbi protiv nemačkih snaga koje su se povukle iz Strumice i Kočana, jedinice 50. divizije Bregalničko-strumičkog korpusa NOVJ oslobodile Stip. Ojačana Severna g-upa bugarske 4. armije (sastava: ojačani 18. i 33. pešadijski puk 5. pešadijske divizije i 1. konjički puk) izbila na liniju: s. Sokolarci — s. Kucičino (kod Štipa).
 - Jedinice 4. šiptarske brigade 48. divizije NOVJ oslobodile Strugu. U grad je kasnije ušla i 15. makedonska brigada. Nemački vojnici su se preko prevoja Čafa-sana povukli u Albaniju.
 - Kod manastira Blagoveštenja i kod Belog kamena (blizu Skoplja) 3. bataljon 16. makedonske NO brigade vodio borbu protiv nemačkih delova koji su težili da ga odbace od komunikacije Skoplje — Kačanik. Bataljon je održao položaje uz gubitke od 5 mrtvih i 9 ranjenih boraca.
- novembar
- Jedinice 42. divizije NOVJ. posle 16 časova borbe protiv nemačkih delova, oslobodile Veles (sada: Titov Veles). Prema nepotpunim podacima neprijatelj je imao oko 30 mrtvih. Divizija je imala 8 mrtvih i 15 ranjenih. Zarobljeno je preko 100 italijanskih fašističkih vojnika. Zaplenjena su 4 topa i nekoliko magacina hrane i druge ratne opreme.
 - Delovi 50. divizije NOVJ, nastupajući iz Štipa ka Velesu (sada: Titov Veles), oslobodili Sv. Nikolu.
- . novembar
- ČŠ NOV i PO za Makedoniju naredio Štabu 15. korpusa NOVJ: da 49. divizija zaposedne državnu granicu od Kožufa do Debra a 41. i 43. divizija oslobode Kičevo i Gostivar; da napad na Kičevo otpočne 15. novembra u 4 časa.
 - Štab 15. korpusa NOVJ naredio 5. i 9. makedonskoj NO brigadi da posednu granicu prema Grčkoj i spreče prelaz stranih trupa na teritoriju Jugoslavije.
 - U rejonu manastira Blagoveštenja i Belog kamena (blizu Skoplja) 3. bataljon 16. makedonske NO brigade vodio tešku borbu protiv jačih nemačkih snaga koje su se povlačile iz Skoplja za Kačanik. Neprijatelj je, uz podršku artiljerije, odbacio bataljon i zaposeo njegove položaje (zadržavši ih sve dok se, u toku nekoliko narednih dana nisu izvukle nemačke snage iz Skoplja). Bataljon je imao 12 mrtvih i 30 ranjenih boraca. Gubici neprijatelja nisu utvrđeni.
- . novembar
- Štab Bregalničko-strumičkog korpusa NOVJ preneo upulstvo GS NOV i PO za Makedoniju komandantu bugarske 4. armije. Tim se uputstvom, pored ostalog, reguliše odnos prema bugarskoj vojsci na teritoriji Makedonije, njeno snabdevanje i njeno korišćenje komunikacija.
 - Štab 15. korpusa NOVJ formirao tri operativne grupe za oslobodenje Kičeva i Gostivara i njihove okoline. Istog dana on je izdao zapovest 41. i 48. diviziji NOVJ i 7. brigadi 49. divizije NOVJ da preduzmu pokret sa dotadašnjih prostorija i da do 14. novembra naveče posednu polazne položaje za napad. Napad na Kičevo i okolna sela, gde se nalazilo oko 12.000 balista, predviđen je za 15. novembar u 4 časa.
 - Sedamnaesta i 16. makedonska brigada Kumanovske divizije NOVJ, jedinice Kumanovskog vojnog područja i delovi 1. divizije bugarske 1. armije oslobodili Kumanovo.
- . novembar
- Štab Bregalničko-strumičkog korpusa NOVJ izdao zapovest 51. diviziji NOV.T da celokupnim snagama posedne jugoslovensko-grčku granicu od Đevdelije do tromede sa Bugarskom. Istoga dana Štab 51. divizije izdao je zapovest brigadama i odredio im odseke.
 - Nemačke snage koje su se izvlačile iz Skoplja za Kačanik celog su dana artiljerijskom vatrom iz s. Sindeličeva i s. Bardovca obasipale položaje 16. makedonske brigade Kumanovske divizije NOVJ na liniji s. Brazda — s. Mirkovci — s. Kučevište — s. Bulačane — s. Viniče — s. Creševo. da bi sprečile njenu intervenciju dok se sve nemačke snage ne izvuku iz Skoplja. U tome je neprijatelj i uspeo.
- 12/13. novembar
- Izvršujući zadatak u vezi sa oslobodenjem Skoplja, 12. makedonska brigada 42. divizije NOVJ ovladala bunkerom kod Krstovara, a delom snaga izvršila napad na s. Grčec i s. Krušopck. Potom je produžila napad u pravcu bolnice i železničke stanice u Skoplju, a delom snaga se kod Grčeca i Krušopeka obezbeđivala sa pravca Tetova.

13. novembar — Četrdeset druga divizija NOVJ, uz sadejstvo 16. makedonske brigade Kumanovske divizije NOVJ i uz pomoć naoružanog stanovništva u gradu, oslobodila Skoplje i brzim dejstvom sprečila rušenje mostova na Vardaru i hidrocentrale na Metki. Nemačke jedinice (47. puk 22. pešadijske divizije i drugi delovi) izvukle su se u pravcu Kačanika.
- U vezi sa oslobođenjem Kičeva, Štab 48. divizije NOVJ izdao zapovest za napad na s. Zajas i okolna sela u cilju uništenja jakih snaga balista u tom rejonu.
- 13/14. novembar — S teritorije Makedonije povukli se poslednji delovi nemačke Grupe armija »E*.
14. novembar — Kod s. Tajmišta i s. Kolara (blizu Kičeva) 15. makedonska brigada 48. divizije NOVJ vodila višečasovnu tešku borbu protiv balista koji su težili da je odbace iz tog rejonu i onemoguće joj napad na s. Zajac.
15. novembar — Jedinice 15. korpusa NOVJ (6. i 7. makedonska NO brigada i 4. šiptarska NO brigada), slomivši otpor jakih snaga balista, oslobodile Kičevo. U gradu je zaplenjena velika količina oružja, municije i druge ratne opreme.
- Jedinice 41. divizije NOVJ, prilikom napada na s. Tujin, s. Novo Selo, s. Papradište i s. Čafu (blizu Kičeva), vodile tešku borbu protiv jakih snaga balista. Divizija je oslobodila samo s. Tujin. Na ostalim položajima neprijatelj je, i pored velikih gubitaka, pružio vrlo jak otpor.
- Šesta makedonska brigada 48. divizije NOVJ, posle višečasovne borbe protiv balista, oslobodila s. Šutovo, s. Premku i s. Garane (blizu Kičeva).
- U rejonu s. Zajasa (blizu Kičeva) 1. makedonska udarna i 15. makedonska brigada 48. divizije NOVJ vodile tešku borbu protiv balista, ali nisu uspele da ovladaju selom zbog pristizanja pojačanja iz Gostivara. U toku dana oslobođena su sela: Kolari, Midinci, Bačišta, Račište i Grešnica.
- Novembar p. p. — U Strumici formiran SNO odbor i reorganizovan Gradski NO odbor.
- Novembar cl. p. — U Skoplju, po naređenju GŠ NOV i PO za Makedoniju, formirane Inženjerska i Auto-brigada.
16. novembar — Jedinice 41. divizije NOVJ (2, 10. i 11. makedonska NO brigada), posle teških borbi protiv jakih snaga balista, oslobodile sela Papradište, Berikovo, Jagol-Dolence. Popovjane, Maja, Čafa (blizu Kičeva).
- U rejonu s. Zajasa, s. Midinaca i Darda-kule 48. divizija NOVJ (1. i 15. makedonska NO brigada) vodile tešku borbu protiv jakih snaga balista koje su težile da zauzmu te položaje. Izvršeno je nekoliko obostranih napada i protivnapada. Pošto su u taj rejon upućene 7. makedonska i 4. šiptarska NO brigada, u popodnevnom časovima je oslobođeno s. Zajas, gde je zaplenjena velika količina oružja i municije.
- Oko 20 časova Štab 15. korpusa NOVJ naredio potčinjenim jedinicama da gone baliste razbijene kod Kičeva i s. Zajasa i da oslobode Gostivar.
17. novembar — Po oslobođenju Kičeva, s. Zajasa i drugih neprijateljskih uporišta u kičevskom srezu, Štab 48. divizije NOVJ izdao zapovest 1. makedonskoj udarnoj i 15. makedonskoj NO brigadi da gone neprijatelja u pravcu Gostivara i oslobode ovo mesto.
18. novembar — Jedinice 15. korpusa NOVJ, goneći razbijene snage balista, oslobodile Gostivar, zaplenivši velike količine oružja, municije i druge ratne opreme. Zarobljeno je ili se predalo nekoliko hiljada balista.
19. novembar — Po oslobođenju Kičeva i Gostivara, Štab 15. korpusa NOVJ izdao zapovest potčinjenim jedinicama da teritoriju očiste od razbijenih balističkih grupa koje su se kretale po šumama i planinskim selima i da sprovedu akciju prikupljanja oružja u kičevskom i gostivarskom srezu.
- Posle petodnevnih borbi kod hidrocentrale Matka, s. Glumova, s. Grupčina, s. Kopačin-Dola i s. Larca protiv jakih snaga balista, jedinice 50. divizije NOVJ i 3. makedonske udarne brigade 42. divizije 16. korpusa NOVJ oslobodile Tetovo. Zaplenjeno su velike količine oružja, municije i druge ratne opreme. Zarobljeno je ili se predalo nekoliko hiljada balista. Time je potpuno oslobođena Makedonija.
21. novembar — Prezidijum ASNOM-a izdao uputstvo o čuvanju i iskorištavanju šuma.
- Štab 16. korpusa NOVJ naredio Kumanovskoj diviziji NOVJ da izabere 100 delegata i uputi na konfeticiju za izbor Glavnog odbora NOV-a Makedonije.

24. novembar Na Suvoj gori (između Skoplja i Tetova), u sklopu akcije čišćenja, 6. makedonska brigada 48. divizije NOVJ otpočela tešku dvodnevnu borbu protiv odmetnutih i razbijenih snaga balista.
26. novembar U Skoplju, na prvoj konferenciji NOF-a Makedonije, izabran Glavni odbor NOF-a Makedonije.
29. novembar Na području Skopske Crne gore (između Preševa i Grijilana) Kumanovska divizija I (>. korpusa NOV.I preduzela čišćenje terena od odmetnutih i razbijenih snaga balista. Ovog i narednog dana 18. makedonska brigada je vodila tešku borbu na položajima s. Lipovica — Mučibaba — s. Depci. Obostrani gubici su bili veliki.
30. novembar — Vojna oblast 15 korpusa NOVJ izdala uputstvo o kriturijumu pri demobilizaciji starijih godišta, bolesnih, hranilaca i dr.
- Slab 48. divizije NOV.) zahteyao od Gš NOV i PO za Makedoniju da i njegove jedinice uputi na sremski front; u borbu za konačno oslobođenje zemlje.
- Novembar — U Prilepu, od konjičkog eskadrona i novih boraca, formiran 1. konjički divizion GS NOV i PO za Makedoniju.

SLOVENI.! \

- Novembar p. — Naredbom Štaba 9. korpusa NOVJ, na operativnom području zapadnog dela Slovenačkog primorja formiran Operativni štab za zapadno Primorje.
2. novembar — Kod s. Sv. Lovrenca na Pohorju delovi nemačkog 18. brdskog lovačkog puka »Trek« napali 2. slovenačku udarnu brigadu »Ljubo Šercer« 14. udarne divizije NOVJ da bi je odbacili od železničkih komunikacija. U višerasovnim borbama neprijatelj je pretrpeo znatne gubitke.
3. novembar — Na prostoriји Trnovskog gozda, Vipave i Krasa otpočela dejstva nemačkih i italijanskih fašističkih snaga protiv jedinica 9. korpusa NOVJ. U teškim trodnevnim borbama jedinice NOVJ su razbile neprijateljske kolone iz Gorice, Ajdovščine, Idrije i Trsta. Zbog toga je neprijatelj 23. novembra privremeno napustio uporišta u Ajdovščini i Vipavi ostavivši mnogo ratnog materijala i druge opreme.
- U rejon s. St. Petra na Krasu (sada: Pivka) stigao iz Rume, preko Mađarske i Austrije, prvi transport četnika Draže Mihailovića, jačine oko 380 ljudi, pod komandom Jevdevića. Sledeća tri dana pristigli su i ostali transporti, jačine oko 2800 ljudi.
4. novembar — U rejonu s. Sadinje Vasi, s. Mačkoveca i s. Vinkovog Vrha (kod Zužemberka) jedinice 15. divizije NOVJ vodile višerasovne oštre borbe protiv nemačko-domobrinskih kolona koje su nadirale iz Novog Mesta. Kolono su najzad primorane da se, uz znatne gubitke, vrate u polazni garnizon.
- Iz Celja i Slovenske Bistrice jedinice ojačanog nemačkog 18. brdskog lovačkog puka »Trek« otpočele napade na 2. slovenačku udarnu brigadu »Ljubo Šercer« 14. udarne divizije NOV.I na položajima Sv. Ai.h — s. Ribnica na Pohorju. Brigada je 10. novembra, u oštrim borbama, uspela da .zbegne okruženje i da se prebaci na zapadni doo pl. Pohorja. nanevši neprijatelju znatne gubitke.
- Kod Litije 6. slovenačka udarna brigada »Slavko Šlander« 4. operativne zone NOV i PO Slovenije razbila nemačku policijsku kolonu koja je obezbeđivala transport hrane i municije za uporišta u blizini Litije. Brigada je zaplenila sav materijal.
6. novembar — Kod s. Koprivne (blizu Zelezne Kaple. u Austriji) jedinice Koruškog NOP odroda 4. operativne zone NOV i PO Slovenije vodile šesnaestočasovne borbe protiv jakih nemačkih policijskih snaga i nanele im znatne gubitke.
- 6/7. novembar — U s. Kresnicama i s. Jevniei 6. slovenačka udarni brigada - Slavko Slander i 11. slovenačka brigada = Miloš Zidanšek« 4. operativne zone NOV i PO Slovenije izvršile neuspeo napad na nemačka žandarmerijska uporišta. Snage na obezbedenju uništile su kod s. Slapnice nemačku patrolu i porušile most na pruzi Ljubljana — Litija.
7. novembar — Kod Črnomelja nesretnim slučajem, poginuo komandant Glavnog štaba NOV i PO za Sloveniju Franc Rozman Stane, narodni heroj.
- U s. Blagovici i s. Krašnji (kod Domžala) I. slovenačka udarna brigada »Tone Tomšič« 14. udarne divizije NOVJ napala nemačka policijska i žandarmerijska uporišta da bi rasteretila jedinice 2. slovenačke udarne brigade »Ljubo Šercer« na Pohorju. Zbog dobrog fortifikacijskog uređenja, ona nije uspela da zauzme uporišta. Istovre-

- meno je kod s. Trnjave 13. slovenačka udarna brigada »Mirko Bračić« vodila dvodnevne teške borbe protiv nemačkog 184. landessšicen-puka i nastavnog puka »Brandenburg- koji su i/. Domžala nadirali u pomoć napadnutim uporištima. Ona im je nanela znatne gubitke.
- U s. Okonini (kod Mozirja) otpočeo rad skunštine aktivista OF za okrug Celje. Na dvodnevnom zasedanju analiziran je dotadašnji rad i uspeh, pa su postavljeni zadaci u pogledu još šire političke aktivnosti stanovništva, i njegove mobilizacije za borbu protiv okupatora. Izabran je Plenum okružnog odbora OF Celje.
8. novembar — Kod s. Sv. Trije Kralji (blizu Slovenske Bistrice) 2. slovenačka udarna brigada »Ljubo Serčer« 14. udarne divizije NOVJ vodila teške borbe protiv snaga nemačkog 18. brdskog lovačkog puka »Trek« koji je napadao sa pravca s. Kot — s. Tinje — s. Šmartno na Pohorju.
9. novembar — U rejonu s. Mrzla Rupa — s. Kočevše — s. Vojsko (kod Idrije) lfi. slovenačka brigada »Janko Premrl Vojko« 31. divizije NOVJ vodila šestočasovnu ostru borbu protiv 2. bataljona nemačkog 10. SS policijskog puka koji je nadirao iz Idrije. Najzad ga je odbacila u polazni garnizon.
11. novembar — U s. Soboti (kod Dravograda) Lackov NOP odred 4. operativne zone NOV i PO Slovenije uništio žandarmerijsku posadu i zaplenio 23 puške i vojnu opremu.
- Između s. Gomilskog i s. Zaleca 13. slovenačka udarna brigada »Mirko Bračić« 14. udarne divizije NOVJ srušila 4 betonska i 3 drvena mosta na r. Savinji i r. Bolski u Donjoj savinjskoj dolini i time za duže vreme onemogućila saobraćaj putem Celje — Ljubljana.
13. novembar — Iz Novog Mesta i Kočevja tri pokretna bataljona slovenačkih domobrana i dva bataljona nemačkog 19. SS policijskog puka, u više kolona, otpočeli napad na slobodnu teritoriju Bele krajine. U žestokim trodnevnim borbama na položajima s. Uršna Sela — s. Pribišje — s. Semič i s. Koprivnik — s. Iirib jedinice 15. i 18. divizije NOVJ razbile su sve neprijateljske kolone i odbacile ih u polazne garnizone, nanevši im velike gubitke.
14. novembar — U Soštanju 2. slovenačka udarna brigada »Ljubo Šerčer« 14. udarne divizije NOVJ izvršila demonstrativan napad na nemačku posadu, kako bi, njenim vezivanjem, omogućila neometanu rekviziciju u fabrici kože. Zaplenjeno je preko 5.000 kg kože.
15. novembar — Kod s. Koprivnika (blizu Kočevja), u oštroj borbi, jedinice 18. divizije NOVJ razbile 2. pokretni bataljon slovenačkih domobrana. Poginulo je preko 10 neprijateljskih vojnika. Istovremeno su jedinice 15. divizije NOVJ kod s. Pribišja razbile neprijateljsku kolonu iz Novog Mesta, nanevši joj velike gubitke.
18. novembar — Prvi bataljon Lackovog NOP odreda napao nemačko uporište u s. Ober Hagu (kod Lučana, u Austriji). Drugi bataljon je kod Ajbisvalda i Arneža obezbeđivao taj napad. vodeći oštre borbe protiv nemačkih kolona. Iako uporište nije zauzeto, ipak je taj napad miao snažan odjek kod austrijskog stanovništva. U borbama je poginulo 5 a ranjeno 7 neprijateljskih vojnika.
- Otpočeo napad jedinica 18. divizije NOVJ na jako neprijateljsko uporište u Kočevju. U ogorčenim trodnevnim borbama one su zauzele više otpornih tačaka. bunkera i deo grada, ali su se 21. novembra, zbog prodora jakih delova nemačke 162. pešadijske divizije iz Postojne i Ljubljane, povukle, nanevši neprijatelju veće gubitke.
19. novembar — Iz s. Ribnice i s. Sv. Lovrenca na Pohorju. Ruša i Slovenske Bistrice snage nemačkog 18. brdskog lovačkog puka »Trek« Otpočele napad na jedinice 1. slovenačke udarne brigade »Tone Tomšič« 14. udarne divizije NOVJ na pl. Pohorju. U borbama do 27. novembra obe strane su pretrpele osetne gubitke. Brigada »Tone Tomšič«, zbog nadmoćnosti neprijatelja, prebacila se na pl. Paški Kozjak.
- Iz Krmina, Koprive, Gorice i uporišta u dolini r. Soče delovi 2. bataljonu italijanskog dobrovoljačkog puka, 2. bataljona nemačkog 10. SS policijskog puka i 194. pešadijskog puka nemačke 71. pešadijske divizije izvršili ispad na teritoriju Brda kod Gorice. Jedinice Operativnog štaba za zapadno Primorje izbegle su udar nadmoćnih nemačkih snaga, pa se neprijatelj, posle dvodnevnog zadržavanja u Brdima, povukao u polazne garnizone.
20. novembar — Iz Maribora i Vagna (kod Lipnice, u Austriji) snage 139, 142. i 143. Iandessšicen-bataljona i 499. dopunskog lovačkog bataljona nemačke 438. divizije za naročitu upotrebu napale Lackov NOP odred 4. operativne zone NOV i PO Slovenije na pl. Kozjaku (kod Maribora). Odred je u teškim desetodnevnim borbama pretrpeo gubitke od 20 mrtvih, 10 ranjenih, više zarobljenih i nestalih boraca, ali se ipak zadržao na svom području, nanevši neprijatelju znatne gubitke.

- Otpočele trodnevne oštre borbe u kojima je 3. slovenačka udarna brigada »Ivan Gradnik« 31. divizije NOVJ uništila fortifikacijski dobro uređeno žandarmerijsko uporište u s. Zeleznikima, jačine 52 žandarma, od kojih se samo deo probio u pravcu Škofje Loke.
- 21. novembar — Kod Senjorjevog doma (blizu s. Ribnice na Pohorju) 1. bataljon 1. slovenačke udarne brigade »Tone Tomšič« 14. udarne divizije NOVJ vodio borbu protiv jake nemačke kolone, nanevši joj velike gubitke. Istovremeno je i 4. bataljon na položajima kod s. Golavabuka (blizu Slovenj-Gradeca) odbacio nemačke kolone koje su nadirale iz Slovenj-Gradeca.
- U rejonu s. Lavtarski Vrh — s. Križna Gora — Sv. Vrh (kod Škofje Loke) 7. slovenačka udarna brigada »France Prešern« 31. divizije NOVJ vodila oštre borbe protiv delova nemačkog 184. landessicen-puka koji su iz Škofje Loke nadirali u pomoć napadnutoj posadi u s. Zeleznikima. Brigada se pred večer, zbog nadmoćnosti nemačkih snaga, prebacila na položaje s. Pozirno — s. Hudi Lazi, i dalje zatvarajući pravac ka s. Zeleznikima.
- U rejonu s. Sv. Tomaž — Soteska — pl. Lubnik (kod Škofje Loke) 16. slovenačka brigada »Janko Premrl Vojko« 31. divizije NOVJ vodila borbe protiv delova nemačkog 184. landessicen-puka koji su iz Škofje Loke, preko Lubnika, nadirali u pomoć posadi u s. Zeleznikima. Neprijatelj je odbačen u polazni garnizon.
- 22. novembar — U s. Lomu (kod Tržiča) Kokrški NOP odred 4. operativne zone NOV i PO Slovenije napao kolonu iz sastava nemačkog 184. landessicen-puka i u šestčasovnoj borbi naneo joj gubitke od 33 mrtva i 36 ranjenih vojnika. Snage na obezbeđenju vodile su oštre borbe protiv nemačke kolone koja je iz Kranja nadirala u pomoć jedinicama napadnutim u s. Lomu.
- 23. novembar — Posle tronedeljnih oštih borbi na području pl. Trnovskog gozda snage nemačke 71. pešadijske divizije napustile oslobođenu teritoriju 9. korpusa NOVJ, povlačeći i posadu iz uporišta u s. Trnovu, a privremeno su napustile i sva uporišta u Vipavskoj dolini, uključujući Ajdovščinu i Vipavu.
- 24. novembar — Na osnovu naredbe GŠ NOV i PO za Sloveniju, u Dolenjskoj, od Austrijanaca, ratnih zarobljenika i prebeglih pripadnika nemačkih snaga, formiran 1. austrijski bataljon. On se nalazio u sastavu 5. slovenačke udarne brigade »Ivan Cankar« 15. divizije NOVJ.
- U St. Peter na Krasu (sada: Pivka) stigla dva puka 5. SDK. Oni su se, pred jedinicama NOVJ povukli iz Srbije.
- U rejonu s. Klinje Vasi (kod Kočevja) 6. slovenačka udarna brigada »Slavko Šlander« 4. operativne zone NOV i PO Slovenije vodila oštre borbe protiv jakih nemačko-domobranskih snaga koje su iz Ljubljane, preko Ribnice, nadirale u pravcu Kočevja. Brigada se uveče, po naređenju Štaba 7. korpusa NOVJ, prebacila na odsek s. Hinje — Žužemberk.
- 25. novembar — Predsedništvo SNOS-a izdalo Proglas o opštoj mobilizaciji ljudstva od 17 do 50 godina starosti sposobnog za vojnu službu.
- 26. novembar — Iz Slovenske Bistrice i s. Oplotnice delovi nemačkog 18. brdskog lovačkog puka »Trek« napali jedinice 1. slovenačke udarne brigade »Tone Tomšič« 14. udarne divizije NOVJ na položajima kod s. Sv. Trije Kralji (blizu Slov. Bistrice). Posle oštre tročasovne borbe obe neprijateljske kolone su odbačene u s. Tinje i s. Oplotnicu, uz osetne gubitke.
- 27. novembar — Snage nemačkog 13, 14, 17. i 28. SS policijskog puka i 18. brdskog lovačkog puka »Trek« otpočele ofanzivnu operaciju protiv jedinica 4. operativne zone NOV i PO Slovenije u Štajerskoj. U prvoj etapi, do 18. decembra, obuhvaćeni su odsek r. Kamniške Bistrice i komunikacija Domžale — s. Trojane — s. Vransko — r. Mislinja — s. Soštanj — s. Crna: u drugoj etapi, do 6. januara 1945, obuhvaćeni su područje r. Kamniška Bistrica — dolina r. Save i r. Savinje i komunikacija s. Mozirje — s. Gornji Grad — Kamnik, kao i područje Kozjanskog.
- LT s. Paškoj Vasi (kod Mozirja) 13. slovenačka udarna brigada »Mirko Bračić« 14. udarne divizije NOVJ napala neprijateljsko uporište. Sutradan, zbog pristiglog pojačanja, ona je odustala od daljeg napada, ali je, zajedno sa 2. slovenačkom udarnom brigadom »Ljubo Šercer«, vodila teške borbe protiv neprijateljskih kolona koje su nadirale iz Mozirja i Soštanja.
- Naredbom 9. korpusa NOVJ rasformiran Stab artiljerije 9. korpusa NOVJ a artiljerijski divizionii dodeljeni 30. i 31. diviziji NOVJ.

28. novembar — U rejonu pl. Jekela (kod Crne) Koruški NOP odred 4. operativne zone NOy i PO Slovenije vodio oštre borbe protiv nemačke policijske kolone koja je iz Zelezne Kaple (u Austriji) nadirala na oslobođenu teritoriju u Gornjoj savinjskoj dolini. Odred se zatim, zbog nadmoćnosti nemačkih snaga, povukao u pravcu pl. Olševe.
29. novembar — Kod s. Solčave (blizu Mozirja) Koruški NOP odred 4. operativne zone NOV i PO Slovenije vodio viščasovnu borbu protiv nemačke policijske kolone koja je nadirala iz s. Solčave, pa je najzad odbacio u polazni garnizon.
- Iz Sv. Lueije (sada: Most, na Soči, kod Tolmina) jake nemačke snage prodrle preko s. Loma i s. Kanalskog Kala na Banjšku planotu u cilju odbacivanja jedinica NOVJ od železničkih i putnih komunikacija u dolini r. Soče. Borbe su vodene sve do 2. decembra, kada se neprijatelj povukao u polazni garnizon.
- U rejonu s. Razpotja i s. Vrsnika (kod Idrije) 16. slovenačka brigada »Janko Premrl Vojko« 31. divizije NOVJ vodila viščasovnu borbu protiv nemačkih snaga koje su nadirale iz Idrije i Žirija, te ih najzad odbacile u polazne garnizone.
- Kod s. Gorenja (blizu Šoštanja) 3. bataljon 13. slovenačke udarne brigade Mirko Bračić* 14. udarne divizije NOVJ napao nemačku kolonu, podržanu tenkovima, i posle kraće borbe odbacio je ka s. Paškoj Vasi.
- U rejonu s. Ržišča i s. Sv. Florjana (kod Šoštanja) 2. slovenačka udarna brigada »Ljubo Šerceri« 14. udarne divizije NOVJ vodila oštre borbe protiv nemačkih snaga iz šoštanja, s. Šmartna ob Paki i s. Pöbele koje su nadirale na oslobođenu teritoriju Gornje savinjske doline. Brigada se borila .ve do 2. decembra, kada se, po naređenju, povukla na nove položaje.
30. novembar — Kod s. Resnika (blizu Vitanja) 1. slovenačka udarna brigada »Tone Tomšič« 14. udarne divizije NOVJ vodila oštre borbe protiv nemačkih snaga iz Celja i nanela im znatne gubitke.
- Na položajima kod s. AjdoveCrt 12. slovenačka (štajerska) brigada 15. divizije NOVJ vodila oštre borbe protiv neprijatelja koji je iz Novog Mesta, u dve kolone, nadirao na njene položaje. Energičnim napadom neprijatelj je odbačen u polazni garnizon.

SRBIJA

1. novembar — Posle petodnevnih oštrih borbi jedinice 16. udarne divizije oslobodile Srem. Mitrovicu i s. Lačarak. jedinice 6. proleterske divizije NOVJ Nikola Tesla« oslobodile sela V. Radilice i Mandćos, a jedinice 36. udarne divizije oslobodile obližnja sela Bešenovo, Šuljam i Grgurevce.
- Kod s. Vitanovca (blizu Kraljeva) nemačke jedinice napale položaje 3. srpske udarne brigade 2. proleterske udarne divizije NOVJ. Iako je u početku imao manjih uspeha, neprijatelj je protivnapadom odbačen na polazne položaje, uz gubitke od 15 mrtvih i 25 ranjenih. Jedinice 3. brigade su imale 3 poginula i 7 ranjenih boraca.
- Na položaju s. D. Gorijevica — s. Mojslnje — Donji kraj (kod Čačka) tri bataljona 2. krajiške udarne brigade 17. udarne divizije NOVJ izvršila neuspeo napad na nemačko snage. Jedinice 2. brigade su imale 7 mrtvih i 33 ranjena borca, a neprijatelj je imao 37 mrtvih i preko 50 ranjenih.
- Na položaju Gradina — s. Dušmanići (kod Prijepolju) tri bataljona 3. proleterske (sandžačke) udarne brigade 37. udarne divizije NOVJ i Mleševski NOP odred vodili borbu protiv oko 1.500 nemačkih vojnika koji su kod Prijepolja prešli na levu obalu r. Lima i izvršili napad. Posle duže borbe s nadmoćnim neprijateljem jedinice NOVJ povukle su se na položaj Ikonovac — Barite — Leskovac — s. Izbičanj. pretrpevši gubitke od 2 mrtva i 8 ranjenih boraca. Neprijatelj je imao više mrtvih i ranjenih.
- Na položaju s. Sedobro — s. Rasno (kod Prijepolja) delovi 5. sandžačke udarne brigade 37. udarne divizije NOVJ vodili borbu protiv oko 500 nemačkih vojnika i odbacili ih ka komunikaciji Prijepolje — Priboj. Neprijatelj je imao znatne gubitke, a zaplenjeno je 6 mitraljeza, 3 p. mitraljeza, 3 automata, 5 minobacača, 7 pištolja, 60 pušaka i dosta drugog materijala. Gubici delova 5. brigade: 6 mrtvih i 1 ranjen borac.
- Iz Beograda 21. udarna divizija NOVJ pristiglo na sremski front i preuzela položaje 16. udarne divizije u rejonu s. Lačurka (kod Srem. Mitrovice).
2. novembar — Druga krajiška udarna brigada (bez 2. bataljona) 17. udarne divizije NOVJ, sadejstvujući sa 23. udarnom divizijom NOVJ i jedinicama Crvene armije koje su napadale ka Čačku, izvršila neuspeo napad na nemačke položaje s. Preljina — s. Mrčajevci (kod Čačka). U toj borbi je imala 14 mrtvih i 27 ranjenih boraca.

- Na položaju s. Drenova — s. Rasno — Bijukovo brdo — s. Sedobro (kod Prijepolja) tri bataljona 5. sandžačke udarne brigade 37. udarne divizije NOVJ odbili napad oko 800 nemačkih vojnika i povratili ih ka Prijepolju i s. Bistrici. Neprijatelj je pretrpeo osetne gubitke u ljudstvu, a zaplenjena su 3 p. mitraljeza, 1 pištolj, više pušaka i municije, 40 mina za minobacač i dosta drugog materijala. Jedinice 5. brigade su imale 2 ranjena borca.
- Prema naredbi Glavnog Stabi NOV i PO za Vojvodinu rasformiran Stab sremske operativne zone.
- 3. novembar — Izvršen opšti napad ti. proleterske divizije »Niko!x Tesla«, 36. udarne divizije i 21. udarne divizije NOVJ na neprijateljsku liniju s. Neštin (kod Iloka) — s. Đipša — s. Šišatovac — desna obala donjeg toka Mandeloškog potoka. Borbe i neprijateljski protivnapadi trajali su celog dana bez vidnijih rezultata. Krajem dana jedinice 6. divizije su ovladale s. Neštinom a sledećeg dana i obližnjim selima Đipšom i Vizićem.
- 4. novembar — Na položaju s. Vitanovac — s. Milavčić (kod Kraljeva) nemačko snage izvršile dva napada na jedinice 3. srpske udarne brigade 2. proleterske udarne divizije NOVJ. ali su odbijene uz gubitke od 20 mrtvih i 27 ranjenih. Jedinice 3. brigade su imale 3 mrtva i 4 ranjena borca.
- Posle borbo kod s. Merdara bugarska 4. pešadijska divizija zauzela Podujevo, zbog čega su nemačke jedinice prinuđene da se povuku na liniji s. Baraina — s. Sajkovic — s. Glavnik — Kodra golma.
- Delovi 4. kosovsko-metohijske NOU brigade napali nemačko obezbeđenje Terzijskog mosta (blizu Đakovice). Posadi su naneti gubici, ali most, zbog snažnog otpora, nije srušen.
- Jedinice 1. kosovsko-metohijske NOU brigade odbile napade nemačkih jedinica na s. Dečane (kod Peći).
- U rejon Kraljeva stigla 223. pešadijska divizija Crvene armije.
- 4/5. novembar — Na položaju Gradina — s. Izbičanj (kod Prijepolja) tri bataljona 3. proleterske (sandžačke) udarne brigado 37. udarne divizije NOVJ, Mileševski NOP odred i Sjenički NOP odred izvršili napad na oko 2.000 nemačkih vojnika i četnika. Posle oštre borbe neprijatelj odbačen u dolinu r. Lima, uz osetne gubitke u ljudstvu, a zaplenjeno je oko 100 pušaka, 6 p. mitraljeza. 3 minobacača 1 dosta drugog materijalu. Gubici jedinica NOVJ: 3 mrtva i 16 ranjenih boraca.
- 5. novembar — Jedinice I. kosovsko-metohijske NOU brigade, posle oštrih borbi, odbile ponovljene napade nemačkih jedinica ka s. Dečanima (blizu Peći). Jedna čela te brigade uspela je da pređe most na r. Dečanskoj Bistrici i da se više njega uklini u neprijateljski položaj. Saveznička avijacija mitraljirala je neprijateljske snage tokom celog dana.
- Avijacija Crveno armije uspešno bombardovala kasarnu i vojne objekte u Kos. Mitrovici, Poginulo je oko 1000 nemačkih vojnika, oko 500 balista i oko 400 italijanskih fašista.
- S položaja kod s. Bistrice, Pilatovca 1 Bijukova brda (blizu Prijepolja) 5. sandžačka udarna brigada 37. udarne divizije NOVJ odbila napad oko 1.000 nemačkih vojnika. U borbi je imala 1 poginulog i 3 ranjena borca.
- Po naređenju GŠ NOV i PO za Srbiju rasformirani NOP odredi: Rasinski. Požarevački, Ozrenski, Toplički, Vranjski, Babički, Jablanički, Jastrebački. Ibarski, Svrliški, Knjaževački, Leskovački, Bosiljgradski, Pčinjski, Masurički, Pustorečki, Krivopalanučki, Dobrički i Oruglički a njihovo ljudstvo ušlo u sastav brigada Narodne odbrane.
- Novembar p. — U rejonu s. Rakoša (kod Kos. Mitrovice) formiran Rakoški NOP odred, koji je uskoro ušao u sastav Kosovsko-metohijskih brigada.
- U Čupriji izabran SNO odbor za srez ravanički.
- 6. novembar — Na položaj s. Sedobro — Bijukovo brdo — s. Bistrica, koji je branilo oko 1.000 nemačkih vojnika, 5. sandžačka udarna brigada 37. udarne divizije NOVJ izvršila nekoliko neuspelih juriša. Neprijatelj je imao više mrtvih i ranjenih, a zaplenjena su 2 p. mitraljeza i 1 pištolj. Brigada je imala 4 mrtva i 13 ranjenih boraca.
- Na položaju s. Žune — s. Bumbarevo Brdo — Bresnički krš (kod Čačka) nemački vojnici izvršili napad na jedinice 17. udarne divizije NOVJ, ali su odbijeni uz osetne gubitke.

- Kod s. Dečana (blizu Peči) jedinice 1. kosovsko-metohijske NOU brigade ponovo odbile napade nemačkih snaga (pomognutih artiljerijom) i onemogućile im prelaz na desnu obalu r. Dečanske Bistrice.
7. novembar
- Kod s. Vitanovca (blizu Kraljeva) oko 200 nemačkih vojnika napalo 4. bataljon 3. srpske udarne brigade 2. proleterske udarne divizije NOVJ. Posle jednočasovne borbe neprijatelj je, uz gubitke od 12 mrtvih i više ranjenih, odbačen na polazne položaje. Bataljon je imao 3 poginula i 7 ranjenih boraca.
 - Zbog izgubljenih uporišta i naseljenih mesta tokom 1. 3. i 4. novembra i zbog ugroženosti svog levog boka (južno od s. Ležiniira, blizu Srem. Mitrovice), ojačane neprijateljske snage, uz podršku artiljerije 1 tenkova, preduzele napade s linije Ilok — s. Calma — desna obala donjeg toka Mandeloškog potoka. U oštrim borbama jedinice 1. proleterskog udarnog korpusa i 12. udarnog korpusa NOVJ uspele su da neprijatelju nanesu znatne gubitke i da zadrže svoje položaje, izuzev one kod s. Mandelosa, jer su to selo zauzele nemačke jedinice. Uništeno je 7 nemačkih tenkova. Gubici jedinica NOVJ bili su osetni.
 - Rasformirana Oficirska škola GŠ NOV i PO za Vojvodinu.
8. novembar
- Ovladavši Malim Kosovom, bugarska 2. armija, 22. i 46. divizija NOVJ i jedinice Operativnog štaba NOV i PO za Kosovo i Metohiju otpočeli dejstva za oslobodjenje Kosova. Istovremeno je bugarska 6. pešadijska divizija orijentisana ka južnim padinama pl. Kopaonika.
 - Goneći zaštitnice nemačke Grupe armija »E« bugarska 2. konjička divizija i jedinice 46. divizije NOVJ oslobodile Bujanovac.
 - Kod s. Vitanovca (blizu Kraljeva) oko 200 nemačkih vojnika, uz podršku 4 tenka, napalo položaje 2. bataljona 3. srpske udarne brigade 2. proleterske udarne divizije NOVJ. U prvom naletu neprijatelj je uspeo da zauzme deo tih položaja, ali je protivnapadom odbačen na svoje polazne položaje, uz gubitke od 4 mrtva i 10 ranjenih. Bataljon je imao 1 ranjenog borca.
 - Kod Banje Koviljače oko 100 nemačkih vojnika prešli na desnu obalu r. Drine i napali 2. bataljon 17. brigade 28. udarne divizije NOVJ. Posle dvočasovne borbe neprijatelj je odbačen preko Drine. Bataljon je imao 33 mrtva, 20 ranjenih i 4 nestala borca. Gubici neprijatelja nisu poznati.
 - Iz rejonu Vranja, nadirući ka Gnjilanu i Prištini, jedinice 46. divizije NOVJ napale na baliste i grupe četnika i proterale ih u dolinu Muhovske reke, a delom ih potisle i na desnu obalu te reke.
 - Na prostoriji s. Siljevica — Otrg — s. Pakaštica — s. Krpimej — s. Metohija (blizu Podujeva) otpočelo smenjivanje jedinica 24. divizije NOVJ od strane jedinica 22. divizije NOVJ. Smenjivanje je završeno sledećeg dana, a zatim je 24. divizija upućena ka Nišu, a 22. divizija preduzela je dejstva prema Kosovu polju.
 - U Sremu delovi 1. proleterskog udarnog korpusa i 12. udarnog korpusa NOVJ zadržali svoje položaje i slomili napad neprijateljskih snaga. Prva vojvodanska udarna brigada 16. udarne divizije NOVJ povratila je s. Mandelos (kod Srem. Mitrovice), proteravši neprijatelja ka s. Calmi.
 - Prvi bataljon 1. kosovsko-metohijske NOU brigade razbio nemačku kolonu koja je od Đakovice pošla u pomoć svojim snagama na r. Dečanskoj Bistrici.
 - Posle oštrih borbi jedinice 4. kosovsko-metohijske NOU brigade razbile nemačko-balističku posadu Terzijskog mosta (blizu Đakovice) i most oštetile.
9. novembar
- U Beogradu otpočelo I zasedanje Velike antifašističke skupštine narodnog oslobođenja Srbije (ASNOS). Zasedanje je trajalo četiri dana. Skupština je, polazeći od odluka II zasedanja AVNOJ-a, utvrdila pored ostalog, da Srbija ulazi u DFJ kao ravnopravna federalna jedinica i da je prvi i neodložni zadatak: dalja nepošteđena borba srpskog naroda za definitivno oslobođenje cele Jugoslavije. Izborom ASNOS-a prestao je da radi Glavni NO odbor Srbije.
 - Jedinice 4. kosovsko-metohijske NOU brigade odbacile manje snage nemačkih vojnika i balista i oslobodile Đakovicu.
 - Na sremskom frontu jedinice 1. proleterskog udarnog korpusa i delovi 12. udarnog korpusa NOVJ preduzeli napade i zauzeli sela Bingulu, Stari Divoš i Calmu (kod Srem. Mitrovice), zatim prešli na desnu obalu donjeg toka Mandeloškog potoka i potisli neprijateljske snage na utvrđene položaje na liniji Ilok — s. Erdevik — s. Martine!. U tesnom dodiru s neprijateljem, jedinice 1. proleterskog udarnog korpusa zadržale su se na dostignutoj liniji sve do 3. decembra preduzimajući više lokalnih napada i odbijajući više neprijateljskih protivnapada, bez značajnijeg pomeranja fronta.

- I pored jake neprijateljske minobacačke vatre iz rejonu s. Batine (u Baranji), jedinice 12. vojvođanske NOU brigade vršile tehničke pripreme za forsiranje r. Dunava i obrazovanje užeg mostobrana na njegovoj desnoj obali.
 - U rejonu s. Dečana (kod Peći), u oštrim borbama tokom eelog dana, jedinice 1. kosovsko-metohijske NOU brigade sprečile probijanje nemačke kolone iz Peći za Dakovicu.
- 11. novembar*
- Jedan puk 233. pešadijske divizije Crvene armije i tri bataljona 12. vojvođanske udarne brigade 51. udarne divizije NOVJ forsirali r. Dunav, zauzeli s. Batinu (u Baranji) i uspostavili užu mostobran na desnoj obali Dunava.
 - Na sremskom frontu jedinice 11. udarne divizije NOVJ smenile 10. udarnu diviziju NOVJ, dok su delove 36. udarne divizije NOVJ smenile jedinice 6. proleterske divizije NOVJ »Nikola Tesla«. Time je otpočelo prebacivanje 12. udarnog korpusa NOVJ (16. i 36. udarne divizije) sa sremskog fronta u Novi Sad. gde je u njegov sastav ušla i 51. udarna divizija NOVJ. Korpus je stavljen pod komandu GŠ NOV i PO za Vojvodinu.
 - U s. Bač. Petrovcu (kod Bač. Palanke), od pripadnika slovačke nacionalnosti i od dotadašnjeg Šajkaškog i Bačkopalanačkog NOP odreda, formirana 14. vojvođanska NOU brigada (nazivana i t. slovačkom brigadom).
- U/12, novembar*
- Jedinice 12. vojvođanske NOU brigade proširile mostobran kod s. Batine (u Baranji), potisnuvši neprijatelja ka s. Zmajevcu. Odbile su više protivnapada, podržanih tenkovima i artiljerijom. Neprijatelj je imao više mrtvih i ranjenih. Zarobljeno je 36 nemačkih vojnika. Brigada je imala osetne gubitke.
- 12. novembar*
- Naredbom Glavnog Štaba NOV i PO za Vojvodinu 9, 10. i 13. vojvođanska NOU brigada stavljene pod komandu Vojne uprave za Banat, Bačku i Baranju.
 - U Subotici formirana Artiljerijska brigada 51. udarne divizije NOVJ.
- 13. novembar*
- U Negotinu formirana 3. artiljerijska brigada 14. korpusa NOVJ¹.
- 14. novembar*
- U Beogradu održana konferencija NOF-a Srbije.
 - Na položaju kod s. Bumbarova Brda (blizu čačka) oko 400 nemačkih vojnika napalo jedan bataljon Crvene armije i potisli ga s položaja. Protivnapadom jedinica 6. proleterske udarne (istočnobosanske) brigade 17. udarne divizije NOVJ neprijatelj je sa dostignutih položaja odbačen ka s. Bresnici.
- 15. novembar*
- Na položajima Bresnički krš — Popovo brdo (kod Čačka) jedinici; 17. udarne divizije NOVJ odbile dva napada nemačkih jedinica. One su pri tom imale 14 ranjenih boraca.
- Novembar p. p.*
- Rasformiran Subotički i Somborski⁵ NOP odred. Njihovo ljudstvo je ušlo u sastav jedinica 51. udarne divizije NOVJ.
- Novembar s.*
- U sastavu 14. korpusa NOVJ formirana inženjerijska brigada.
 - U Đakovici formirana 7. kosovsko-metohijska NO brigada.
 - GŠ NOV i PO za Srbiju formirao Vojnu oblast 13. korpusa NOVJ. Pod njenom komandom su bili: Vranjsko, Pirotsko, Tablaničko, Niško. Topličko, Kruševačko i Jagodinsko vojno područje.
- Novembar ci. p.*
- GŠ NOV i PO za Srbiju formirao Vojnu oblast 14. korpusa NOVJ. Pod njenom komandom je bilo Zaječarsko. Krajinsko (Negotinsko) i Požarevačko vojno područje.
 - U Uroševcu formiran SNO odbor za srez nerodimski.
- 16. novembar*
- U Beogradu počeo I kongres Ujedinjenog saveza antifašističke omladine Srbije (USAOS-a).
 - Jedinice 25. srpske brigade 46. divizije NOVJ i delovi bugarske 2. konjičke divizije oslobodili Gnjlane.
 - Na liniji Kašanj — s. Goračići — s. Milošev Dol — Cetanica (na komunikaciji Sjenica — Prijepolje) tri bataljona 5. sandžačke udarne brigade 37. udarne divizije NOVJ napali logor jedne nemačke jedinice. Posle oštre borbe ovladali su nepri-

¹ Od G. aprila 1945. u sastavu 28. udarne divizije JA.

* Po drugom podatku Somborski NOP odred rasformiran je 31. oktobra.

jateljskim položajima. Poginulo je i ranjeno oko 150 a zarobljeno 13 nemačkih vojnika. Uništena su 23 motorna vozila. Zaplenjeno. 1 p. mitraljez, 1 automat, 2 pištolja i dosta drugog materijala. Jedinice 5. brigade su imale 3 poginula i 3 ranjena borca.

Dejstvujući u pravcu Kos. Mitrovice (na desnom krilu bugarske 6. divizije) 10. srpska brigada 22. divizije NOVJ napala na dve čete nemačkih vojnika i balista na položajima Oštro koplje — k. 1704 — k. 1577 — Kodfa naljt. Napad na Kodra naljt je uspeo, ali sa ostalog dela fronta, usled jakog otpora, neprijatelj nije odbačen.

— Začetne jedinice nemačke Grupe armija K otpočele napuštanje južnog dela Kosova.

17. novembar — Jedinice 1. kosovsko-metohijske NOU brigade, u nastupanju za razbijenim nemačkim jedinicama, oslobodile Peć.

Jedinice 2. kosovsko-metohijske NO brigade oslobodile Uroševac.

— Radi sadejstva sa bugarskim snagama koje su napadale u pravcu Vućitrna. 8. srpska brigada 22. divizije NOVJ prebačena iz rejona Kuršumlije na prostoriju s. Bradaša — s. Perane (kod Podljevja).

— Otpočelo povlačenje nemačke Bobbene grupe >Skenderbeg iz Metohije ka Kos. Mitrovici, pošto prethodni pokušaj proboja preko čakora za Crnu Goru nije uspeo.

18. novembar — Jedinice i kosovsko-metohijske NOU brigade i albanske 5. brigade odbacile delove nemačke Bobbene grupe »Skenderbeg« I baliste i oslobodile Prizren.

Na prostoriji s. Papratištc — s. t.orel — s. Tučkovo (kod Požege) počele desetodnevne oštre borbe jedinica 14. srpske udarne brigade 23. udarne divizije NOVJ protiv nemačkih snaga. Brigada je imala 25 mrtvih i 125 ranjenih boraca, a neprijatelj nekoliko stotina mrtvih i ranjenih.

— U Somborn formirana Artiljerijska brigada 10. udarne divizije NOVJ.

— U Peći formiran Opštinski i SNO odbor.

U Prizrenu formiran GNO odbor.

19. novembar — Savlađujući otpor zaštitničkih nemačkih delova iz Bobbene grupe »Langer«, delovi bugarske 12. pešadijske i 2 konjičke divizije i jedinice 25. srpske brigade 46. divizije NOVJ oslobodili Prištinu.

20. itorenibor — Posle dvodnevni borbi protiv nemačkih jedinica i balista na levoj i na desnoj obali Kočandolske reke (blizu Podu.ieva, na pl. Kopaoniku). 8. srpska brigada 22. divizije NOVJ i delovi bugarske 4. pešadijske divizije oslobodili Vućitrn. Brigada je imala 3 poginula i 71 ranjenog borca.

Varošicu Istok oslobodio 1 bataljon I. kosovsko-metohijske NOU brigade.

U dolini r. Zapadne Morave počeo napad jedinica 14. korpusa NOVJ i dva puka Crvene armije na jedinice nemačkog 34. korpusa. Posle dvodnevni borbi postignut je samo delimičan uspeh: 23. udarna divizija NOVJ ovladala je s. Jelen-Dolom i Gvozdcom (kod Požege), ali nije uspeła da zauzme s. Ljubić (kod Čačka); jedinice 17. udarne divizije NOVJ potisle su nemačke vojnike sa zapadnih padina pl. Kotlenika i ovladale severoistočnim delovima s. Lađevaca. s. Tavnika i s. Bresnice (kod Kraljeva), dok jedinice Crvene armije nisu uspele da zauzmu Požegu. Neprijatelj je imao osetne gubitke u ljudstvu, a zaplenjena su 2 minobacača, 4 mitraljeza i dosta druge opreme. Gubici jedinica 14. korpusa NOVJ: 7 mrtvih i 71 ranjen borac.

— Posle trodnevni borbi protiv oko 600 nemačkih vojnika na prostoriji s. Gračanica — s. Cikole — s. Banja —Kutlovac — Jarmovac (kod Priboja) 4. sandžačka udarno brigada 37. udarne divizije NOVJ i 2. sandžački NOP odred povukli se na položaj Leskovac — s. Gračanica — Orašac, ne uspevši da preseku komunikaciju Prijepolje — Priboj i onemoguće izvlačenje neprijatelja ka Višegradu. Neprijatelj je pretrpeo osetne gubitke, a zaplenjeno je 10 pušaka, 3 p. mitraljeza, 5 pištolja 1 minobacač i dosta drugog materijala. Jedinice NOVJ su imale 3 poginula i 13 ranjenih boraca,

U Kosjerićima formiran SK SKOJ-a za srez crnogorski.

21. novembar — Posle borbi tokom 17. i 18. novembra na liniji Oštro koplje — Kodra naljt jedinice 10. srpske brigade 22. divizije NOVJ uspele da nemačke jedinice i baliste odbace sa k. 1704 i k. 1577 a potom da prodru u s. Bajgoru i s. Bare (kod Kos. Mitrovice).

— U Beogradu formirana Artiljerijska brigada 1. proleterske udarne divizije NOVJ.

22. novembar — Jedinice bugarske Tenkovske brigade i dolovi 12. srpske brigade 22. divizije NOVJ oslobodili Kos. Milroviću.
- Posle oštre borbe, protiv 12. bataljona nemačkog 999. puka, 10. srpska brigada 22. divizije NOVJ na juriš zauzela neoštećeni rudnik Trepču.
- Iz s. Tučkova (kod Požege) oko 1.500 nemačkih vojnika izvršili napad ka s. Pupratištu i uspeali da potisnu delove 14. srpske udarne brigade 23. udarne divizije NOVJ i Cačanskog NOP odreda. Brigada je imala (50 mrtvih i ranjenih boraca.
- 22/23. novembar — Četvrta sandžačka udarna brigada 37. udarne divizije NOVJ napala oko 700 nemačkih vojnika na položajima s. Banja — Rakovica brdo — s. Potpeć (kod Priboja). Posle oštre borbe neprijatelj je odbačen na komunikaciju Priboj — s. Bistrica, uz gubitke od 58 mrtvih i 50 ranjenih vojnika i oficira. Zaplenjeno je: 5 p. mitraljeza, 1 automat, oko 35 pušaka, 9 pištolja i dosta drugog materijala. Brigada je imala 2 poginula i 15 ranjenih boraca.
23. novembar — U Jagodini (sada: Svetozarevo) formiran OK SKOJ-a.
24. novembar — Kod s. Tabanovića i s. Papratišta (blizu Požege), posle petodnevnih borbi protiv nemačkih snaga, jedinice 14. srpske udarne brigade 23. udarne divizije NOVJ i Ljuhički bataljon Cačanskog NOP odreda uspeali da održe svoje položaje. Neprijatelj je imao više od 600 mrtvih i ranjenih. Gubici jedinica NOVJ: oko 15 poginulih i 100 ranjenih.
- Na pl. Kolleniku (kod Čačka) nemački vojnici i četnici napali 6. proletersku (istočnobosansku) udarnu brigadu 17. udarne divizije NOVJ i ovladali Kondžilom. Brigada je imala 5 mrtvih i 23 ranjena i kontuzovana borca, a neprijatelj preko 40 mrtvih i ranjenih vojnika.
- U Despotovcu. na sreskoj skupštini, izabran plenum SNO odbora i Izvršni SNO odbor.
25. novembar — U Ruini, na oblasnoj konferenciji JNOF-a. izabran Oblasni odbor JNOF-a za Srem.
- 25/26. novembar — Na odseku Bitovik — s. Celice jedinice 4. i 5. sandžačke udarne brigade 37. udarne divizije NOVJ napale nemačke jedinice koje su osiguravale komunikaciju Prijepolje — Priboj. Zbog jake utvrđenosti i upornosti neprijatelja napad je samo delimično uspeo. U tim borbama neprijatelj je imao 72 mrtva i ranjena, a zaplenjena su 3 p. mitraljeza, 1 mitraljez i drugi materijal. Brigado su imale 10 poginulih i 31 ranjenog borca.
- Treća proleterska (sandžačka) udarna brigada 37. udarne divizije NOVJ razbila, n delom I uništila, nemačku jedinicu jačine oko 600 vojnika na položajima Savin lakat — s. Seljašnica — s. Seljane (kod Prijepolja). Zaplenjeno je 30 p. mitraljeza, 8 topova, 15 kamiona, oko 30.000 metaka i dosta drugog materijala, dok je uništeno jedno skladište municije kao i veća količina sanitetskog materijala. Brigada je imala 8 mrtvih i 15 ranjenih boraca.
26. novembar — U Petrogradu (sada: Zrenjanin) održana okružna konferencija JNOF-a za severni Banat.
27. novembar — Otpočelo nastupanje jedinica 22. divizije NOVJ s Kosova ka Raškoj i Novom Pazaru.
- Sa sremskog fronta povučena u Beograd C. proleterska divizija NOVJ Nikola Tesla* radi odmora.
28. novembar — Na ž. si. Mataruška Banja, u s. Progorclici i na Vrdilaikoj kosi (blizu Kraljeva) jedinice 3. srpske udarne brigade 2. proleterske udarne divizije NOVJ napale nemačke jedinice i posle duže žestoke borbe savladale njihov otpor i potpuno preskale komunikaciju Kraljevo — Raška. Neprijatelj je imao oko 600 mrtvih i ranjenih, a zaplenjeno je 7 topova, II p. mitraljeza, 115 pušaka, 23 vagona razne municije, 1 vagon avionskih delova, 1 vagon delova za radio-stanice, 70 železničkih vagona i dosta druge ratne opreme i materijala. Jedinice 3. brigade su imale 6 mrtvih i oko 35 ranjenih boraca.
- Bugarske jedinice, Ibarski NOP odred i jedna brigada 22. udarne divizije NOVJ oslobodili Rašku. Nemački vojnici su se, posle slabog otpora, povukli ka Novom Pazaru.
- 28/29. novembar — Delovi 45. divizije NOVJ zauzeli Ljuboviju. u kojoj su poginula 22 nemačka vojnika.
29. novembar — Posle četrdeset I jednog dana oštrih borbi na prilazima Kraljevu, jedinice 2. proleterske udarne divizije NOVJ, uz sadejstvo 25. divizije NOVJ i 223. pešadijske divi-

zije Crvene armije, savlađujući \rlo jak otpor delova nemačkog 34. armijskog korpusa, prodrle u grad i u uličnim borbama proterale neprijatelja ka Čačku, oslobodivši Kraljevo. Samo u poslednja dva dana borbe neprijatelj je imao oko 200 mrtvih i više ranjenih. Uništena su 4 topa, oko 000 vagona i 230 vozila raznih vrsta, a zaplenjeno je 7 topova, 15 p. mitraljeza, 200 pušaka, 2 kamiona i druga ratna oprema. Jedinice NOVJ su imale 3 poginula i 15 ranjenih boraca.

- Kod s. Musine Reke (blizu Kraljeva) 2. bataljon 3. srpske udarne brigade 2. proleterske udarne divizije NOVJ vodio borbu protiv nemačkih jedinica koje su se povlačile ka Čačku. No uspevši da im odseče odstupnicu, zbog protivnapada nemačkih tenkova, bataljon se povukao s komunikacije.

30. novembar

- Jedinice 45. divizije NOVJ upale u Rogačicu (kod Bajine Bašte) i u kratkoj borbi ubile 45 nemačkih vojnika, uništile 3 kamiona i zaplenile dosta opreme.
- U s. Mrčajevcima i kod s. Bukovca (blizu Čačka) jedinice 6. proleterske udarne (istočnobosanske) i 15. majevičke udarne brigade 17. udarne divizije NOVJ savladale otpor nemačkih jedinica i odbacile ih ka Čačku. Pored ostalog, zaplenjena su 2 p. mitraljeza. Jedinice 6. brigade su imale 5 mrtvih i 12 ranjenih boraca.
- Posle jedanaestčasovne borbe protiv nemačkih snaga i četnika jedinice 8. srpske brigade 22. divizije NOVJ oslobodile Novi Pazar. Neprijatelj je imao 12 mrtvih i 14 zarobljenih. Zaplenjeno: 4 p. mitraljeza, 2 automata, 5fi pušaka, 3 pištolja, 5 kamiona, 2 motocikla i dosta drugog materijala. Brigada je imala 2 poginula i 10 ranjenih i kontuzovanih boraca.
- Na komunikaciji Kraljevo — Cačak jedinice 3. srpske udarne brigade 2. proleterske udarne divizije NOVJ vodile borbu protiv zaštitnica nemačkog 34. armijskog korpusa, zauzele s. Zablaće i izbile do s. Ježevice.
- Kod s. Halinovića i s. Goračića (blizu Sjenice) jedinice 5. sandžačke udarne brigade 37. udarne divizije NOVJ napale na nemačke snage jačine oko 3.000 vojnika. Brigada je zauzela nekoliko neprijateljskih otpornih tačaka i jedan logor u kome je poginulo 30 nemačkih vojnika. Zaplenjeno: 4 p. mitraljeza, 2 automata, 4 pištolja i dosta drugog materijala. Brigada je imala 7 mrtvih i 8 ranjenih boraca.
- Jedinice 23. udarne divizije NOV.T otpočele napad na nemačke položaje na pl. Kablaru i kod Vidovskog tunela (blizu Čačka). U toku noći one su zauzele Alaučko brdo i Ostrovicu. Neprijatelj je imao oko 100 izbačenih iz stroja, a 3 vojnika su zarobljena. Gubici jedinica 23. divizije: 5 mrtvih i 24 ranjena borca.
- U Beogradu formirana Artiljerijska brigada 5. udarne divizije NOVJ.

Novembar k.

- Po naređenju GS NOV i PO za Srbiju formirana Vojna oblast centralne Srbije, s komandama Mladenovačkog, Kragujevačkog, Cačanskog i Pomoravskog vojnog područja.
- GS NOV i PO za Srbiju formirao Vojnu oblast zapadne Srbije, s komandama Sašačkog, Valjevskog i Užičkog vojnog područja.

Novembar

- GS NOV i PO za Srbiju formirao 1, 2. i 3. brigadu Narodne odbrane.
- Na Kukanji (kod Nove Varoši) u borbi protiv nemačkih vojnika poginuo politički komesar 5. sandžačke NO brigade Živico Džuver, narodni heroj.